

DIVATVILÁG

Szépirodalmi és divatlap

a magyar hölgyek számára.

<p>Megjelenik havonként kétszer: 8-kán és 23-kán. Minden számhoz melléklet.</p>	<p>Szerkesztőség: József-külváros, gyöngytyuk-utca, 9. sz. I. em. Kiadó-hivatal: Egyetem-utca 4-dik szám alatt.</p>	<p>Előfizetési ár: egész évre 8 ft., félévre 4 ft., negyedévre 2 ft. A Regélővel együtt: egész évre 12 ft., félévre 6 ft., negyedévre 3 ft.</p>
--	---	---

NOK KÖRE.

Általános divattudósítás.

„Mily különös! Lehetetlen ezt utánozni!“
— így kiáltanak fel hölgyeink gyakran, ha a divátnak valami új szeszélye a fönnállót, megszokottat egyszerre romba dönti; és valóban azt hinnők, hogy e szeszély nem lelend utánzókat, pártfogókat, ha nem tapasztaltuk volna már annyiszor, hogy minden újdonság, legyen az még oly bizarr, különcz, a jelenkorban, mely nem retten vissza semmi nehézségtől, mindenesetre talál pártolást, s megnyerendi végre az ellenpártot is a változatosság utáni vágy segélyével. Hölgyeink fejei leginkább tapasztalják ezt a rájuk erőszakolt óriási hajékek által, melyek a divat szeszélye szerint megváltoztatják az arcokat is, úgy hogy most nem ritkán egyszerű csinos tojásdad arc a homlokot félig elfödő fürtök és dudorok tömkelege alatt valami bösz Medúza-fej kifejezésével tűnik fel. A merész építmény szépeink fejain mindig nagyobbra emelkedik, és a rendkívüli hosszú, imitt-amott alkalmazott fürtök- és gyöngygyel befonott mignon-fonadékok oly dúsgazdag hajzatot képviselnek, mely a legegységűbb hiszékenység előtt is lehetetlennek látszik.

Ezen folytonos félelem és aggodás közti lebegés — mert hiszen egyetlen gonosz tünek vagy szalagnak tágulása vagy kiesése iszonyú zavarba ejthetné az illetőt — bizonyítja, hogy delnőink nagyon erős idegekkel bírnak, mert édesen mosolygó arcaik

nem árulják el legkevésbé sem ebbeli gondjaikat.

Az ilyen aggasztó ékek sorába tartoznak a gyöngygyel diszitett övek, nyakékek és sallangok, mert ha a gyöngye selyemszál valamiképp elszakad, pár pillanat alatt az egész disz szétszóródik a földön; hanem dacára ennek, a legnagyobb előszeretettel viseltetnek irántok, mert az ilyen disz igen könnyen helyreállítható, vagy egészen sajátkezűleg is készíthető, és akkor nem kell attól félni, hogy oly könnyen elromlik. A gyöngyöknek minden neme használtatik ezen diszitményekre: kristály, opál, tejfész, kréta, atlasz, viasz, jet, — tudnillik minden nemök a megfelelő öltözékhez. A hol azelőtt gombkötőmunka, sujtás alkalmaztatott, most azok helyét gyöngy foglalja el. Ezen diszitmény azon nagy előnnyel bír, hogy nem veszít semmit szépségéből a használat által, mint a többi. A gyöngydiszitmények szalagokon fej-, nyak- és öv-éknek használtatnak, s nem csupán kivágott dereku, hanem magas ruhákhoz is használható, sőt egyszerűbb öltözékhez és idősebb hölgyek által is. De azon esetben a nyakékhez szükséges egy kis felálló gallér, mely a szalag mögé varratik fel, s így a nyakhoz illesztetik.

A fehéreneműek most már gazdagabban s a nyári öltözékhez illőbben rendeztetnek, tudnillik könnyebben és átlátszóbban. Gallérok, kézelők, blouse-ok guipures-ből, csipkéből és himzésből művészileg összeállított egészet képezve; különféle változatos ren-

dezésök valóban dicséretére válik az emberi ész találekonyosságának. A sima garnitúrák ezentúl csupán pongyolához használhatók, hova tulajdonképpen tartoznak is. A gallérok és kézelők most is fogakkal (czakkok) vannak körül foglaltva; a fogak különben is minden öltözékdarabnál alkalmaztatnak, legyen az felöltő vagy szoknya stb. Az izlésnek ezen iránya megfelel a középkori stylusnak, úgy mint sok egyéb is a szabásban és formában; különösen kedveltek a hosszú ujjak, melyek ama korszak mintái szerint szabvák.

A bájos világos és közép színű gyapjúszövetek a tavaszi és nyári öltözékek számára, a mint látszik, különös tekintettel vannak gyártva a diszitésre, mely nagyon kellemes hatással tűnik fel ezen szövetek nagyobb számának jaspé alapján. Az ugynevezett „*costume*“ rövid séta- és utazó ruháknak ajánlható a nem igen nehéz „*mousse maritime*“ (tengeri moha) szövet, mely elég széles az ékbeszabásra, s kétféle világos színvegyülékű, — s így valami ellenkező színnel diszítve, vagy a felső, fogásra vágott szoknya és paletot szegélye által, nagyon szép és elegáns öltözékre alkalmas. Ezen kívül még most is fennáll és kedveltetik az alpaca, mohair stb. nagymennyiségű és színezetű szövetek.

A felöltöket illetőleg már a múlt számunkban kimerítőleg szóltunk, s itt csak azt ismételtethetjük, hogy alakjuk határozottan a rövid zekeforma paletot; diszítésök gyöngy és az alapszínnel öszhangzó selyemszegélyezés.

A ruhák hosszúságát illetőleg — nehéz valami határozottat mondanunk. A kinek szép lába van, hadd válaszszon séta-, és általánvéve utcai, vagy utiruhaöltözéknek rövid ruhát; de bármi piczi, csodálni méltó legyen is lábcskájára, — ne lássék csak bokáig, magas, ékes, elegáns sarkas topánnal ellátva. Ha egészen meg akar felelni a divat és elegancia igényeinek, úgy a topán és harisnya színe öszhangzó legyen a ruha színével. Természetes, hogy rövid ruhához okvetlenül rövid felöltő is kell. Ismételve figyelmeztetjük t. olvasónőinket arra, a mit már annyiszor említünk: A valódi elegantiának titka nem egyéb, mint ama tapintat, mely képessé tesz a „divatos“ dolgok árjából azt választhatni ki, mi egyéniségünkkel, világban állásunkkal öszhangzó, és a körülményeknek megfelelő. Ha ezt nem vesz-

szük tekintetbe, s vakon hódolunk a divat törvényeinek és szeszélyeinek: nagyon meszsziire esünk el a czéltől, melyet elérni törekszünk. Így határozza meg az illetőnek kora, alakja, nagysága s a körülmények az utcai ruhának rövidségét is. A házi és reggeli ruhák nem gátolják a lábhegyet szabad lépéseiben, csak hátul képeznek nem épen alkalmatlan hosszú uszályt. A diszruhák hossza ellenben — végzetetlen! Azoknak főelegantiája kiállhatlan végtelenségökben fekszik, s minden körülmények közt annak vannak kitéve, hogy rajta gázoljanak, — így akarja a divat, és mi hirdetjük ezen akaratát, a nélkül, hogy a felelősséget magunkra vállalnók. Azt hihetnők, hogy ezen, a férfiak számára oly fölötté alkalmatlan divat által ama régi, gyöngéd udvariaságra és figyelemre akarják az urakat erőszakolni, mely majd végképen eltűnt a jelenkor társas életéből.

A divatos felöltők mindennemű szabás-mintáival szolgálhatunk t. olvasónőinknek, a szabás-mintához az illető felöltő tüzetes leírását és rajzát mellékeljük. Egy szabás-mintáért — a rajzzal és csomagolással együtt — 1 frt 50 krt kérünk szerkesztőségünkhez beküldetni.

Arra figyelmeztetjük t. olvasónőinket, hogy leveleiket a „*Divatvilág*“ szerkesztőségéhez“ (József-külváros, gyöngygyök-utca, 9. sz. I. emelet) címezni sziveskedjenek, — mert a kiadó-hivatalból nem kapjuk meg azokat azonnal, s így a megrendelések elkéshetnek.

K. Beniczky Irma.

A mintarajzok leírása.

I. szám. *Horgonyozott munka*, betételnek való.

Ezen mintát egy kis szakavatottsággal és jó izléssel igen könnyen lehet színes himzésre alkalmazni, például falkosárnak; akkor a bogács-füzér leveleit és szárait háromféle zöld színezettel, virágait kétféle pirossal, a kutyát háromféle barna, a hattyút pedig fehér kréta- és tejgyöngygel kell himezni; az alap fekete lehet.

II. sz. *Asztalterítő*, vagy horgolva, vagy filetre kivarrva; nagysága az illetőnek tetszésétől függ, mert a két szöglet közt annyiszor ismételtetni a rózsát és az arabeszket, míg a czélnak megfelelő nagyságu lesz. Közepére vagy a IV-ik és V-ik sz. alatti rózsát és apró emleint, — vagy pedig a III-ik sz. alatti mintát tehetni.

III. sz. A fentebb leirt asztalterítő közepének egy negyedrésze. Különben magában is használ-

ható mint kerek szék-, pamlag-, asztalterítő, úgy mint pipere-párnatakarónak is.

IV. és V. sz. Különféle terítőkre vagy színes himzésre is alkalmazható *emleint*.

VI. sz. Ezen nagyszerű pompás mintát a legkülönbélebb czélokra lehet használni, *oltárterítőnek, ágy-, bölcö-, asztal-takarónak*. Filetre varratik ki, vagy horgonyozva is lehet mint ágytakaró; akkor a virágfüzereket három színben kell horgonyozni, például az apró vonalakkal jelölt leveleket barnával, a rózsákat pirossal, leveleiket zölddel, a keskeny betételt szintén valamely, a többihez illő színnel.

VII., VIII., IX., X., XI. sz. Mindenféle czélra használható betételek vagy szegélyzetek, — horgolva, himezve és horgonyozva.

A chokoládé.

A chokoládé azon árucikkek egyike, melynek bevásárlásánál az együgyű közmondás: „A mi drága, az jó“ a szó szoros értelmében tekintetbe veendő; mert alig van más élelmiszer, mely annyira ki van téve a hamisításnak, az egészségnek ártalmas anyagokkal összevegyítésnek, mint ezen kellemes, tápláló, egészséges ételnek és italnak egyiránt használható eledel.

A chokoládé különféle nemeinek nagy mennyisége, a mint tudva van, cacao-(kakao)-anyagból különféle vegyületekkel állítatik elő. Ezen anyag pedig, melyet egyszerűn cacao-nak neveznek, a szép, Közép- és Dél-Amerikában honos cacao-fának magvából gyártatik. A cacao-fa gyümölcse a sárga dinnyéhez hasonló, melynek puha, gombaszzerű husában 25—30 darab lapos, babhoz hasonló mag található. Ezen magvakat, miután a gyümölcs beléből kiszedettek, vagy egyszerűn megszáritják, vagy felhalmozva s földdel betakarva hagyják állni, hol az erjedés egy nemén mennek keresztül. Ezen eljárás által, mely leginkább Caraccasban szokásos, sokat veszít természetes keserűségéből és élességéből.

Ezen cacao-bab, vagy mag tehát minden chokoládénak alapja. Először megtisztítják hüvelyétől és héjától, s melegség alkalmazása által pépszerű tömeggé változtatják, mely aztán formákba öntve ismét megkeményedik. Ha a cacao-babot gyengén megpirítják, törékenyebb lesz s könnyebben válik el a héjától, s ezenfölül még bizonyos kellemes zamat is fejlődik ki benne (a pörkölt kávéhoz hasonló), és világosabb színt

és kellemesebb ízt nyer; mert amugy nyersen fölötte keserű, összehúzó ize van.

A szerint, a mint a cacao-babbal ezután bánnak, különböztethetni meg a kereskedésben előforduló három főgyártmányt.

Ha csak héjastul, meleg mozsárban, vagy két megtüzesített henger közt tésztává kidolgoztatik, mely néha keményítővel stb. összevegyítve gombócokká vagy táblákká idomittatik: akkor ezt egyszerű cacao-tömegnek nevezik. Ha ellenben gondosan megtisztítatik, s a főnemlített módon a legfinomabb péppé kidolgoztatik, s ez szintén formákba öntetve megkeményedik, s vagy egészben vagy finom porrá törve árultatik: akkor a legfinomabb cacao-nak nevezik. Ezt aztán még olajtalanítják, azaz olajtartalmát mindenféle műtétek által kivonják. A finom cacao-anyagot végül ismét péppé változtatják, melyet cukorral, vaniliával, ezimettel, s mindenféle más fűszerekkel és keményítővel stb. összevegyitnek s ebből készítik aztán a chokoládé különféle nemeit.

A chokoládé nemeinek ára és finom ize a cacao tisztaságától és a hozzá tett anyagok és fűszerek minőségétől függ.

Általánvéve ismereteseek a vanilia-chokoládék közül az Imperial-, Victoria-, és a különös vanilia-chokoládé, — különféle áron. A fűszeres chokoládé nagyon sokféle nemű a legfinomabbtól egész a legközségesebbig.

Ide tartozik az egészségi chokoládé, mely részint nyersen ehető, részint a konyhában használendő.

Ide számítjuk először a többféle tiszta, fűszertelen chokoládékat; másodsor az olyanokat, melyek valami másvalamikép hatásos anyagokkal vegyítették össze, melyenek az Arrow-root (arou-rut) s más sokféle nevű cacao-tartalmu porok és gyógyszerek. Ezek kivül a kereskedésben franczia, olasz és arabs chokoládét különböztetnek meg.

Vizsgáljuk meg most már a chokoládé becsét, mint tápszert. Lampadius vegyészeti vizsgálata után tartalmaz a nyugatindiai cacao-bab, — héját kivéve, mely körülbelül az egész babnak 12-ed részét teszi, — száz fontban:

53 ¹ / ₄	„ rész cacao-vajat;
16.7	„ tojásfehérnyét (melyben a csak csekély mennyiségű theobromin található);
10.91	„ keményítő lisztet;
7.75	„ gummit, vagy növénymézgat;

- 0.₉ rész rostanyagot;
2.₀₁ „ piros festanyagot;
8.₆₃ „ vizet.

A theobromin vagy a cacao-anyag, úgy mint a cacao-bab pörkölésénél fejlődő illékony olaj a thea- és kávéhoz hasonló hatást gyakorol az emberi idegrendszerre. Máskülönben csak igen távolról hasonlít a cacao ama kettőhöz. A tojásfehérnyének nagy mennyisége a legtáplálóbb étkek egyikévé teszi a chokoládét, de egyszersmind nehezen emészthetővé is nagy zsirtartalma miatt. De miután fűszeres anyagai előmozdítják az emésztést, egy csésze chokoládé mindenestre nagyon czélszerű tápszer, sőt gyenge egyének számára erősítő is, ha csak az emésztőeszközök nem fölötté érzékenyek.

A zsirtartalom igazolja azon eljárást, hogy a cacao-t cukorral, keményítőliszttel vegyítve szokták enni; ezáltal több oldalú tápszerré válik, s mint már említők, a thea és kávé tulajdonságaival bír. A fűszereket azért vegyítik közébe, hogy a nagymennyiségű zsír hatását mérsékeljék, s az emésztést elősegítsék.

A chokoládét vagy nyersen eszik, vagy pedig megreszelve forró vízzel, tejjel, vagy borral itallá változtatják. A vízben főtt chokoládé könnyebben emészthető, de fölötté tápláló, s ezért mint mindennapi eledel csak öreg vagy elgyengült egyéneknek hasznos. A tejben főtt chokoládé czélszerűbb, az általános táplálásnak megfelelőbb arányban tartalmazza a meleget termő és anyagképző tápszereket s ezért a fiatal egyéneknek hasznosabb mint az előbbi. A borban főtt chokoládé fölötté ingerlő; azonban hideg időben, különösen, ha kűn kell lennünk, a borchokoládé — ha nem nagy mennyiségben iszszuk — fölötté ajánlható, különben vértödulást s egyéb bajokat okozhat. Az egész cacao-babot is ekkép lehet használni, meg kell törni, úgy mint a kávé, s aztán forró vizet ráönteni; midőn megtisztul, letöltjük a barna folyadékot, s tejjel és cukorral iszszuk. Ezen ital sokkal hasznosabb gyenge emésztéssel bíró egyéneknek, mint a chokoládé.

Különben még ezekre kell figyelniünk: ingerlékeny, ideges, nagyon vérmes egyéneknek egészen kerűlniök kellene a fűszeres, különösen a vaniliás chokoládét, mert ez néha gonosz bajokat idézhet elő. Az olajtól ment cacao mindenestre a betegek, erőt-

lenek és lábadozók számára a leghasznosabb tápszerek egyike. Cacao-héjtheát rendelnek néha az orvosok kávé helyett, különösen az idegbajokban szenvedőknek. Egészséges, hibátlan emésztéssel bíró emberek, tetszésök szerint választhatják maguknak a chokoládé azon nemét, mely legjobban megfelel izlésőknek, — hanem folytonos, rendes, hosszú ideig tartó chokoládé-ivástól, különösen, ha nagyon fűszeres és vaniliás, mégis mindenkinek óvakodnia kell.

A chokoládé fölötté jó tápszert képez sovány egyének számára. A kinek a fűszerek ártanak, az használjon tiszta cacao-t cukorral vegyítve: az ugynevezett egészség-chokoládét. (Sanitäts-Chocolade.)

A chokoládéhoz hasonló italt ad az ugynevezett „Racahout“, mely nagyobbbrészt olajtól ment cacao-ból áll, melyhez, — a tápláló, de nehezebben emészthető zsír hiányát pótolni akarván, — többféle, nagyon tápláló és könnyen emészthető anyagot vegyítenek.

Egyuttal meg kell emlitenünk, hogy „Racahout“ név alatt néha oly vegyülék árultatik, melyet lelkismeretnélküli gyárosok készítenek, s mely nem bír semmiféle jó tulajdonnal, sőt ellenben károsan hat.

A legjobb és legezlszerűbben összeállított racahout a következő: olajtól ment cacao-por 12 lat, cukor-por 2 font, saleppor 1 lat, czimet-por 1 lat, só $\frac{1}{4}$ lat, $1\frac{1}{4}$ font porrátört kétszersült, jól összevegyítve. Ezen porból vízben vagy tejben kell a szükséges mennyiségét befőzni, jól felforralni, összehabarni. Így különösen nagyon czélszerű könnyű étkek kis gyermekek számára.

A jó chokoládé kellemes jó illatu és izű; ha kétfelé törjük, legyen szép barna, fehér pontokkal és sikkokkal vegyítve, ne legyen sem tulságos kemény, sem nagyon törékeny, sem pedig nyirkos. A valóban jó chokoládé nem tartalmaz sem keményítőlisztet, sem másféle, súlyát nagyobbító anyagot.

De fájdalom! Épen ezen jó kellemes tápszert hamisítják meg mindenféle ártalmas, sőt undorító módon; marhafagygyu, liszt, makk, czikória, bab-, borsó-, lencseliszt, — sőt kréta, vöröskőpor stb. vegyítetik közébe, úgy hogy a chokoládé fő-alapja, a cacao, annak legcsekélyebb részét képezi, s az, a ki olcsó chokoládét vesz, rutul csalja önmagát. A cacao drága, s így a jó chokoládé,

mely leginkább abból áll, természetesen nem lehet olcsó.

Még a cacao-olajat, vagy az ugynevezett cacaovaját is fel kell említenünk. Ez sárgás fehér, nagyon kemény, de könnyen olvad. Ezen olaj nagyon drága, mert fölötte használható; ebből készítik a legfinomabb hajkenőcsöt és irokat.

A régi időben a mexikói népek bizonyos italt készítettek a cacao-fának pörkölt magvából, vízzel, melyet „Choco-latl”-nek neveztek (choco = cacao, latl = víz).

Európába a spanyolok hozták be a chokoládét 1520-ban, készítményét hosszú ideig mint titkot őrizték, de lassankint Európa valamennyi déli tartományában elkezdtek chokoládé-gyárakat s később Hollandiában, Franciaországban és Németországban is. Még e század elején a legfinomabb és legjobb chokoládét Lissabonban, Livornóban, Turinban, Milanóban meg Nápolyban készítették, de e városok azóta tulszárnnyaltattak e tekintetben a párisi, berlini és drezdai chokoládé-gyárak által.

A chokoládé-ital készítésétől függ — úgy mint a theaé és kávéé — annak jósága is; csak hogy nem igényel annyi figyelmet és gondot mint amazok. Ennél leginkább arra kell ügyelnünk, hogy a chokoládé minél finomabb porrá legyen reszelve, melyet a szükséges mennyiségű vízzel, tejjel, borral, hidegen kell feltenni, s folytonosan keverni, mert a chokoládében tartalmazott anyagok nagyobb száma csupán hideg vízben vagy tejszárnyban olvasható fel. A forró folyadékban a chokoládében levő keményítő csirizzé válik, mely a többi alkatrészeket beburkolja, s így a chokoládé sokkal nehezebben emészthetővé lesz s nem felel meg céljának, a táperőt illetőleg, de ize sem oly kellemes, mint ha hidegen tesszük fel, és ha minden alkatrésze kellőleg feloszlik.

Megjegyzendő, hogy folyvást keverni kell, a míg forrni kezd, aztán pedig erősen habarni; ha pár forrást tett, le kell venni a tüzről s még egy ideig habarni.

Az illető tetszésétől függ, mily erősen akarja inni a chokoládét; közönségesen 20 nagyobb vagy 25 kisebb csészére egy fontot számítanak, ha tejszárny van főzve és tojással felhabarva.

Különös jó, hamisítatlan minőségű chokoládét s minden egyéb cacao-gyártmányokat készít Drezdában *Jordan és Timäus* gyára.

A borostyánkőröl.

Míg az ókor legtöbb népei a borostyánkővet sokra becsülték, sőt mint a görögök és rómaiak az aranynyal egy színvonalba helyezték, s színompája, fénye és átlátszósága végett mint főékeséget használták, később meglehetősen alárendelt szerepre süllyedt alá, s a borostyánkő-esztergázok által sakkfiguráknak, szelenczéknek, poharaknak, fuvoláknak, gomboknak stb. dolgoztatott fel.

Azonban legújabb időben a borostyánkővet a divat ismét felkarolta s a legkedveltebb ékszerek és diszitmények egyikévé tette; különösen az egész világos-sárga kedveltetik, melyet mint a többi jegecz-, kréta-, jet-gyöngyneműeket, különféle alakban és nagyságban ruhák, nyakékek, övek, fésűk stb. díszítésére használják. E szerint talán nem lesz érdektelen e lap kedves olvasónői előtt a borostyánkőröl szóló közleményem.

Ujabb vizsgálatok megerősítették azon már a régiek által osztott nézetet, hogy a borostyánkő növényi származású. Mézga, mely hajdan nagy bőségben folyt bizonyos ösvilági fák (ugynevezett borostyánkőfák) törzseiből és galyaiból, még talán gyökereiből is, melyek a mai keleti vagy balti tengerben nagy erdőket képeztek, míg a magas éjszakra jövő árvizek által eltemetettek. — Gyakran a borostyánkődarabokban nemcsak földes részeket, apró kavicsokat, forgácsokat és mohokat találunk, hanem egész csomórovart, különösen cserebület, legyet, pókot, szúnyogot, tücsköt, százlábut és más állatocskákat, melyek feltűnő különbségök által a most élő állatnemektől azt bizonyítják, hogy a borostyánkő eredetének ideje az özvíz-előtti korszakba helyezendő. Hogy azonban nem valamennyi borostyánkő egy és ugyanazon fanemből származott, kitűnik színe és átlátszósága nagy különbségéből. Legsűrűbben találunk a sárga borostyánkő, mely vörösbe, barnába és fehérbe játszik át.

A borostyánkő fölelhelye a porosz keleti tengerpart, honnan azt már a phöníciaiak és az ókor más, kereskedést üző népei hordták. A keleti tenger, mely a borostyánkővet mélyében rejti, kihányja azt a part hosszában a szárazföldre, s különösen e célra alkalmazott egyének, az ugynevezett partlovások, felkeresik rendszeren az első reggeli órákban. Gyakran merítés által nyerik a tengerből. E körül a borostyánkőhalászok

következőleg járnak el: Az erős éjszaki és nyugati szelek által a tenger fenekéről felszaggatott hinár, melyben a borostyánkő találtatik, rendszeren a part felé hajtatik. Mivel a borostyánkőhalászok a közelgő hinárt észreveszik, durva gyapju- vagy bőröltönyökbe öltözve, sűrű, hosszú póznákra erősített hálókival mellen felül a tengerbe gázolnak, azzal a hinárt kimerítik és a parton kiüritik. Asszonyok és gyermekek aztán kiválogatják a borostyánkövet. Legjövendőbb a borostyánkőhalászat november és december hónapokban, midőn az éjszaki viharok a tengert több napon egymásután szünet nélkül mélyen és erősen felkavarják, és így nagymennyiségű tengeri hinár szaggatatik fel s hajtatik a partok felé. Ilyenkor azonban e foglalkozás igen veszedelmes, és nem ritkán az emberek egészen megmeredten jönnek ki a tengerből s kénytelenek jéggyé fagyott ruháikat a tüznél megszárogatni.

Ásás által is sok borostyánkőhöz jutottak a tengerpartokon és az ország belsejében, így a porosz tartományon kívül Posen és Brandenburgban; sőt bányák is nyitattak, melyek azonban a csekély jövedelem és a jelentékeny kiadások miatt csakhamar megbuktak. És mégis a legnagyobb borostyánkődarabok a földben fordulnak elő; így néhány évtized előtt 20 mérföldnyire a keleti tengerparttól, egy mély réti árokban egy darab borostyánkő találtatik, mely 14 hüvelyk hosszú, 8 hüvelyk széles, $5\frac{1}{2}$ hüvelyk vastag volt, s $13\frac{1}{2}$ fontot nyomott. Egy főerdész, ki azt a porosz kir. kormánynak beküldte, 1000 tallérnyi jutalmat kapott érte. E darab a legtekintélyesebb, melyet újabb időben találtak, most a berlini muzeum ásványgyűjteményében van. A borostyánkőhaszon a keleti tengeren ezelőtt egy királyi hatóság által kezeltetett, mely azt árverésen adta el; 1811 óta a borostyánkőszedés ki van hasznabérelve s a porosz államnak évenként mintegy 17,000 tallért hoz be.

A borostyánkőkereskedés színhelyei kiváltképen Königsberg, Danzig és Stolpe; már a középkorban oly jelentékeny volt, hogy az út, mely Danzigból a Visztula mentében Magyarországon keresztül Olaszországba vezetett, „borostyánkő-út”-nak neveztetett.

Egy nagy tiszta darab borostyánkő, mely körülbelül 1 fontot nyom, 50 tallér értékű. A kidolgozás előtt vízbe tétetik, azután egy

különösen e célra készült kalapácsal szétrepesztetik, erre megfaragják, ráspolylyal és reszelővel egy esztergázópadon esztergázásra előkészítik s tajtkővel vagy saját forgácsával és finom krétaporral csiszoltatják, mire a legszebb és legfinomabb fényt nyeri.

Nagy mennyiségben szállítatik a borostyánkő, mely mint mézga természetesen éghető is, a napkeleti tartományokba — füstölő; már Mózes idejében használtatott, mint füstölő; most leginkább a chinaiak szokták az istenitiszteletnél és vendégségeknél használni. A chinaiak ünnepélyei annál többet nyernek fényben és pompában, minél nagyobb a borostyánkő mennyisége, mely elégettetik. Jelentékeny mennyiség rakatik le Konstantinápolyban, hol a borostyánkő főképp pipaszopókáknak dolgoztatik fel, mert a muhamedánnak csak borostyánkőszopókából szabad dohányozni, miután a korán szigorú törvényei tiltják a megholt állatok részeinek használatát.

A borostyánkő egyik tulajdonsága különösen azért nevezetes, mivel ez által a mesterségesen előállítottat a valóditól könnyen meg lehet különböztetni. Ugyanis ha a borostyánkő dörzsöltetik, papirdarabokat és más könnyű tárgyakat magához vonz, egy idő múlva ismét eltaszit, s e mellett sajátos, kellemes illatot áraszt. Ez már a legrégibb görög bölcse, Thales előtt is tudva volt.

Konkoly Dezső.

A házi comfort.

Ha azt akarjuk, hogy lakásunk kellemes, kedélyes, a comfort igényeinek megfelelő legyen, három tulajdonnal kell birnia.

I. Legyen könnyen fűthető.

II. Legyen száraz.

III. Legyen a tiszta friss lég hatásának kitéve.

Fölötte nagy hatást gyakorol jólléünkre lakásunk fekvése. A légmérő alacsony állásánál, mint a milyen nyugati szeleknél beáll, leszállnak a kigözlőgések, s a föld színéhez közel állapotodnak meg; ha a légmérő magasan áll, mint a keleti szeleknél, a levegő megtisztul, mert a gőz a magasba száll és gyorsan eloszlik.

A nyugati szél e szerint a keleti tájak lakóinak hozza a nyugat egészségtelen kigözlőgéseit, míg a nyugati városrészeket

mindenesetre csak a szabad vidék tisztább levegőjével látja el. Ellenben, ha keleti szél uralkodik, akkor eloszlanak a keleti városrész gözei, mielőtt a nyugati városrészbe érnének.

Ezen tapasztalatokból következő szabályokat lehet felállítani:

Ha választani lehet az egészség tekintetéből, a város nyugati részében kell lakást venni.

Ellenben keletre kell mindazon építményeket tenni, melyek sok füstöt vagy ártalmas kigőzölögést okoznak. Ez minden egyes háznál is áll; fölötte czélszerű, ha a konyhák s mindazon helyiségek, melyek ártalmas kigőzölögést okoznak, a ház keleti részében alkalmaztatnak.

Éjszaknak, éjszakkéletnek, éjszaknyugatnak vagy délnyugatnak nem igen lehet egészséges lakást találni. A délnyugati szélirány a nedvesség, a keleti szél pedig a szárazság miatt kerülendő.

Legjobb fekvése van azon háznak, mely hátával éjszaknyugatnak, két oldalával dél nyugatnak és éjszakkéletnek, s mindahárom oldalról a szél dühe ellen oltalmazva van, homlokzatával pedig nyiltan és szabadon délkeletnek van fordulva, úgy hogy a keletről és dél felől jövő világosság és fris lég akadály nélkül hozzáférhessen.

Az emberek nagyobb száma nincs oly helyzetben, hogy saját házat építhessen magának, mely ohajtásaiknak s a kívánt kellékeknek megfelelő lenne, s nem tehet egyebet, mint hogy mások házában vegyen lakást, — s így főleg a ház fekvésére és annak belső beosztására kell figyelniök.

A lakszobáknak fekvése legjobb és leg-egészségesebb, ha azok délnek fordulnak, s ez nyáron sem oly kellemetlen, mint a nyugati fekvés.

A déli tartományok lakói is délnek teszik lakszobáikat, mert akkor a nap csak rövid ideig süt oda oldalvást, a legnagyobb hőség órái alatt fölülről csap, s akkor a háztető ár oltalmat; a nyugatnak fekvő szobákat, legfőképp nyáron, egészen kikerülik, mert a nap kiállhatlan meleggé teszi azokat.

Valamint a lakszobákat délnek, úgy a hálószobákat — ha csak lehet — keletnek kellene tenni, soha pedig éjszaknak, mi nem kellemes és egészségtelen a hideg légvonat miatt. Ha hatalmunkban áll a hálószobákat úgy elrendezni, hogy nyáron a hűsítő

üde légvonat hozzáférhessen, akkor sokat nyertünk.

Az ebédlő-szobát lehet valamennyi közt leginkább éjszaknak tenni, úgy mint az élszobát is.

Ha mindent figyelmesen észlelünk, bizonyára könnyű lesz oly lakást választanunk, mely helyesen megfelel igényeinknek. — Ha egy, bizonyos célra szolgáló tér (ugymint háló-, dolgozó-, lakszoba) választásában tévedtünk, nemsokára észreveszszük ezt, kellemetlenül érezzük magunkat, sőt bosszantó ingerlékeny hangulatba ejt minket e tévedés, s ha kissé észlelni akarunk s a dolgozó után járunk, nemsokára feltaláljuk a helyes utat, mely az ohajtott célhoz vezetend.

Kertészet.

A múlt hóban elkezdett munkák folytattnak a *konyha-kertben*. Most kell mindazon gyökereket kiültetni, melyeket magunk tettünk el; fölötte szükséges, hogy minden faj, különösen az olyanok, melyek rokenságban állnak egymással, távol egymástól, egészen elkülönzött helyekre ültetessenek el, mert ha közel állnak, a szél egyikről a másra hordja a himport s nem kapunk tiszta magvat, és a növények elfajzanak. Például fehérrépat nem ültetünk közel a sárgarépa-hoz, káposztát a kelhez és kalarábihoz, petrezselymet a czellehez, vörösrépat a burgundiához, fokhagymát a vöröshagymához, stb.

Most kell a melegágyban nevelt plántát a szabadba ültetni, de csak annyit, a mennyi addig kell, míg a szabadban nevelt növények megérnek. Most vethetünk téli karfiolmagot is.

Hogy mindig zöld borsónk legyen, most azzal is be kell ültetni egy-két ágyat. A szabadban kell most már vetni: korai tányér-répat, vörösrépat, salátát, majoránát, és ha épen magunk akarjuk termesztetni, anizs- és köménymagot is; ha a mákot a múlt hóban el nem vetettük, okvetlenül most kell annak történnie, mert különben gyenge lesz a plánta, midőn a nagy forróság beáll, s elszilárdik.

Dinnyemagot még most nem lehet a szabadban ültetni, csak úgy, hogyha ablakos ládácskákkal letakarjuk, melyeket trágyával körül lehet rakni, ha épen nagyon hűvös idő állna be.

Most már a *virágoskert* felé is fordulhatunk. Az ágyakat, melyeken télen át szalmás trágya feküdt, most ettől gereblyével meg kell tisztítani, és aztán szépen felásni és kiegyenlítani. A tavaszi virágok, jáczintok, narciszok, tulipánok, árvácskák, százszorszépek, amaranthok és amarillyszek, úgy mint a liliomok és pünkösdi rózsák kibujnak a földből, óvatosan kell hát körülötök a földet porhanyítani, a gazt eltisztítani.

A szépen elkészített virágágyakba most már, ha az idő szép, és meleg, a következő magvakat lehet vetni: *Adonis aestivalis*, *convolvulus tricolor*, *mirabilis jalapa*, *clarcia elegans*, *gilia tricolor*, *reseda*, *phlox*, *ricinus lividus*, *nigella damascena*, *viscaria oculata*, úgy mint mindennemű folyondármagvat.

A következő virágmagvakat vagy azon helyre, a hol maradni fognak, vagy pedig külön-ágyakba, honnan más helyekre átültetnek, lehet elvetni: *calandrinia grandiflora*, *chrisanthemum carinatum*, *coreopsis*, sárga *viola*, *portulaka grandiflora*, *aster sinensis* (őszi rózsza), *scabiosa*, *cinnia elegans*, fehér és piros *iberis*.

Ezen itt nevezett virágokat — kert hiányában a szobában cserepekben is lehet nevelni. Födolog, hogy a föld, ha cserepbe vetjük a magot, porhanyós, nedves és meleg legyen; ezért egy-két nappal előbb a cserepet földdel megtöltve meleg helyre kell tenni, hogy átmelegedjék, aztán a magot elvetni, gyöngéden földdel betakarni, és arra ügyelni, hogy mindig *nedves* — de nem *vizes* — legyen. A déli órákban a napra tesszük a virágédényeket, s így csakhamar csirázni fog a mag; de miután a gyöngéd plánták kibujtak, nem szabad őket a déli nap hevének kitenni, mert ez árt nekik. Az öntözésre csak folyó- vagy eső-vizet használjunk, — különösen városban, hol a kútviz többnyire nagyon is méisztartalmu.

A szobában kitelelt növényeket most már, ha nincsen hideg szeles idő, egész nap kün lehet hagyni, de este, naplemente előtt be kell vinni; öntözni most még csak reggel szükséges.

A virágédényekben is gyakran, de vigyázva, porhanyítani kell a földet, hogy a lég és a nap melege annál jobban hathasson a növényre. Azon kívül nagyon tisztán kell őket tartani, a hervadó, sárguló leveleket eltávolítani, s ha csak valamiképp eszközölhető, az esőre kitenni.

A georgina-gyökereket is vagy a szabadba, vagy pedig cserepekbe kell ültetni, így előbb hajtanak, ha meleg helyen tartjuk, s aztán szintén ki lehet ültetni a szabadba.

A virágágyak környékét most már angol gyepfümaggal kell bevetni. Alig lehet valami kecsesebb látványt képzelni, mint a minő az ilyen mód szerint elrendezett virágos kert, a különféle alakú virágágyakkal ama sűrű, bársonyszerű gyöngéd zöld gyeptől környezve, mely bájos ellentétben áll a virágok élénk színeivel; itt egy sziv égőpiros verbenákból, amott egy csillag aranysárga portulákból; itt egy más alakú ágy gyöngéd lila petuniákból; amott egy csoport fehér, — másutt egy csoport piros rózsza, — s így rendezheti el a gondos, ismeretekkel és esztetikai izléssel bíró házinő kertjét, kevés költséggel és munkával, saját és mások gyönyörére és élvezetére. *Mária.*

Havi teendők.

A baromfi legtöbb gondot ad e hóban; csibék, libák, réczék most már kikeltek, s arra kell ügyelni, hogy meg ne fázzanak. A hideg eső, harmat, szél árt nekik; a tyúk leginkább talál mindig oly búvóhelyet, a hol fiait az idő ridegségétől megóvhatja, de a libákra már több tekintettel kell lennünk. Fris vize és eledele mindig bőven legyen az apró jószágoknak, mert ha kiskorában elsínlődik, soha sem lesz oly nagy és szép, bármivel tartásuk is későbbben, mint az, melyre kis korában illő gondot fordítottak. A kis libákat szép napokon gyepes helyre kell hajtani, és reggel, mielőtt kimennek, vékony szalonnaszeletkéket, kénkő-virágba mártva, torukon ledugni; ez mindenféle bajtól megóvja őket.

Az öreg ludakat e hó közepe táján kell először megkoppasztani.

A récze kevés gondot igényel, csak legyen neki elegendő vize és eledele, a többivel nem igen gondol.

A pulykák e hóban megszűnnek tojni s kelteni akarnak. Minthogy a pulyka nagyon állhatatos az ülésben, nem szükséges, hogy azonnal tojást adjunk neki a mint kelteni akar, hanem addig várjunk vele, míg legalább 3—4 pulyka lesz ülős, hogy a pulykafiak egyszerre keljenek ki, s egyenlően nevelthessenek. — Ha már alá akarjuk tenni a tojást, jó fészket kell neki csinálni szénából,

s ha csak lehetséges, homályos, csendes helyre, a hol nem zavarja őket semmi; egy pulyka alá, nagysága szerint, 17 – 19, sőt 21 tojást is lehet tenni. Mielőtt a tojásra ültetjük, jól kell tartani kukoriczával, vagy árpával és tiszta friss vízzel, mert a pulyka az első két hétben csak minden másodnap száll le a fészekről; azonban gyakran utána kell nézni, mert néha két pulyka ül egy fészekbe s ott hagyja a tojást meghűlni.

Most már mindenféle edény jóformán kiürült, s azt mind ki kell forrázni, megsíkálni, jól kiszáritani, és mindegyiket a maga helyére eltenni; a káposztás hordó deszkáit, ha megszáradtak, összekötve kell eltenni, mert ezek könnyen elhányódnak. Ugyazintén a téli ablakokat is — ha már leszedettek — tisztán megmosva és megszámozva kell eltenni. Megjegyzendő, hogy a vizes ablakot soha sem kell a napnak kitenni, mert üvege, a mint mondani szokták — magvakúl. Mielőtt a téli ablakok leszedetnek, meg kell vizsgálni a redőnyöket, a hibásokat kijavíttatni, és aztán megmosni.

Ilyenkor kell a kamarákat, pinczéket, padlásokat kitakaríttatni, szellőztetni, az egérlyukakat betapasztani, s arra vigyázni, hogy ne leljenek a földön szétszórt élelmiszereket, mert akkor nem lehet tőlök szabadulni. Az arsenicumlapdacsok, melyeket mint egér- és patkányirtó szert árulnak a kereskedésekben, borzasztó mérgezőségük miatt nagyon veszélyesek; hanem sokkal egyszerűbb, veszélytelenebb szerrel szintoly biztos halált lehet e fürge kis tolvajokra hozni. Egy rész oltatlan mészt, egy rész gorombán örlött lisztet korpástul, és egy rész porcukrot össze kell vegyíteni és lapos tányérokra elosztva letenni a földre, az egerek és patkányok mohón költik el ezen édes csemegét; de, hogy erre következő égető szomjukat kielégíthessék, több helyre szintén lapos tányérokba vizet kell készíteni, a melyik állat ezen étékből eszik és rá iszik, az okvetlenül odavan. Különben a legbiztosabb irtója az egereknek egy pár jó macska.

Vörös Eszter.

OLVASÓ-ASZTAL.

A nők hivatása.

A nők nevelésének fontossága.

A nők nevelése majdnem fontosabb a férfiak nevelésénél, mert ez utóbbi a nők műve, mint ezt már előbbi cikkeinkben bebizonyítottuk.

Lássuk most, mennyire irányul a női nevelés mostani rendszere ezen magas cél felé, melynek igazsága bebizonyítására, elmélet és tapasztalás egyesül. Nagy a büszkeség a nevelés előhaladását illetőleg, s nagy lenne a harag is, melyet ezen haladás valódiságát illető kétkedés gerjesztene. E kétkedés leginkább kiemelhető egy igen egyszerű kérdés által, mely e tárgyat erősebb világításba hozza:

„Képesek-e a nők férfiakat nevelni?”

Ha nem képesek arra, úgy nem tettünk hasznos haladást. Olyanok-e a nők Európa legcivilizáltabb részében, a milyeneknek lenniök kellene? s nem bizonyítja-e be nevelésük, mily kevésbé ismerjük elhanyagoltatásuk következményeit?

Lehet-e hinnünk, hogy a családok boldogsága, a nemzetek jólléte nevelésüktől függ?

Az egyik nem társadalmi és politikai önzése, a honszeretet csökkenése, szabálytalan természete és aljas dicsvágya nagyon is világosan mutatja, mily keveset nyertünk a másik nem annyira dicsért nevelése által. Mert a nevelés haszontalan, vagy legalább célszerűtlen, ha eredménye nem a hivatásbeli mivelttség; annak nem csak az értelmiséget, de a kedélyt is képeznie és mivelnie kell.

Mit várhatni a mostani nőnevelés rendszerétől, — azt annak hatása bebizonyította; térjünk most annak alapokaira.

Szükségtelen azon előítéletből indulni ki, hogy a nők tudatlanok legyenek, miután most már általánosan elismert dolog, hogy azoknak joguk van a nevelésre és miveltségre, s hogy ökel nevelni *kell*.

Leereszkedő szájalommal mosolyogva tekintünk vissza a szellemi homályra, melyben nagyanyáink és szépanyáink éltek, s halált adunk Istennek, hogy mi nem vagyunk

olyanok mint ők valának, — s hálánk ép oly kevésbé kedves előtte, mint a kevély pharizeus hálája.

Azoknak nevelése, az elkülönzött alapot illetőleg jobb volt a miénkél; mert előkészíté őket kötelmeikre. Hogy kötelmeikről való fogalmaik csupán férjeik és gyermekeik testi jóllétére szorítkoztak, nem tartozik a dologra. Ezen rendszer hibája — a mint bebizonyított — helyessége daczára hamis felfogásában rejlett; habár egy, bármi helyes elv ez alap, de ezt még sem szabad korlátlanul alkalmazni.

De ha csak a hibákat fődözzük fel a nélkül, hogy javításukra szolgáló szert nyujtánánk, ezzel nem sok jót tennénk. Vizsgáljuk meg hát a nevelés azon rendszerét, mely most leginkább el van terjedve, azon szempontból indulva ki, hogy a nők csak akkor gyakorolhatják valódi befolyásukat, ha mentek a világius hiúságtól és az önzéstől, s ezért csupán azon nevelési rendszer lehet jó, melynek célja az önzés elveit elnyomni és az önzetlenséget kifejleszteni. A rendszer, melyre vonatkozólag szólunk, ez: azon tehetségek kiképezése, melyek által a társaságban kitűnni lehet, és a szellemi nevelés. — Mi célja van ezen rendszernek? Kiképezik-e az ifjúságot az élet viszontagságainak elviselésére és az azokkal küzdésre? előkészítik-e azt fontos kötelmeire?

A nevelés, melynek célja a tehetségek kiképezése, csak oly esetben helyes, ha az illető valóban valami kitünő tehetséggel bír, melynek kiképezésére elég hajlama és szorgalma van; ily esetben, habár áldozattal is — mindent el kell követni annak művelésére és kiképezésére, mert az idő és pénz, mely arra fordított, bizonyára kamatozni fog, s gazdag jövedelem forrásává válhatik annak idjében. De a hol ily tehetség hiányzik, fölötte hasztalan oly ismeretek megszerzésére időt és pénzt pazarolni, melyeknek semmi hasznát nem veendia gyakorlati életben. Itt természetesen nem szólunk oly szülőkéről, kik gyermekeiket minden áldozat nélkül mindenre taníttathatják, a mit csak tanulni lehet, — de inkább a középosztályról. Mennyi roppant áldozatba kerül ezen ismeretek megszerzése! megeröltetés, pénz, idő! S lássuk most az eredményt. Mily kevesen vannak azok közül, kik valamire viszik, a kik ekként pénzőket, idejőket, egészségöket feláldozzák! A szép iránti hajlam, azon

tehetség, hogy önmagukat mulattathassák, minden setre méltó némi áldozatra is; a szépművészetekben mély befolyás rejlik, — oly mély, melyet a világ gondtalanságában soha nem is sejthet, — fölmagasító, vigasztaló befolyás; ezek csatornát képeznek, melybe a tiszta és magasztos lélek ki nem elégített vágyai, és magas törekvései kiáradhatnak. A szép iránti érzék, úgy mint a felebaráti szeretet természeti érzeteink legönzetenőbbje, s hatalmas fegyver annak kezében, ki az önzés óriási erődjének lerontására készül.

De mindezen ismeretek csak úgy felelnek meg a célnak, ha nem csak gépiesen műveltetnek, — s hányan vannak mégis, kik csupán ujjaik gyakorlása végett naponkint 2—3 órát töltenek a zongoránál, kik nem is képesek azon eszmét felfogni, hogy ezen foglalkozásnak befolyást kell gyakorolnia az észre, a kedély művelődésére! de ha sem a szív, sem az ész nem vesz részt ezen foglalkozásban, hogyan igazolhatják magukat az idő és munka pazarlása miatt, melyeket sok esetben fontos kötelmek teljesítésére, vagy az azokra való előkészülésre kellene fordítuok?

Lássuk most ezen nevelés eredményét! Az ilyen áldozatokkal szerzett ismereteket mutogatni kell — azoknak tulajdonosai nem lelnek bennök gyönyört, ezek rokonai tán nem értenek hozzá — tehát idegenek számára gyakoroltatnak, — kik tán untatva, kedvetlenül hallgatják, vagy szemlélik, s ha elfordulnak: vagy mindenről megfélekednek, vagy az illetőket — megszólják.

Mielőtt némi megjegyzéseket teszünk a szellemi nevelést illetőleg, szükséges rövid magyarázatot bocsátanunk előre. Tagadhatlan, hogy a helyesen kiképezett szellemi erő nagy kincs.

Hanem a fentebb leirt nevelésnek célja nem az illető egyén boldogsága; de a világ csodálata, nem a haszon, de a ragyogás. Csak körül kell tekintenünk s látni fogjuk, hogy az észnek ép oly hiúságai vannak mint a szépségnek vagy tehetségeknek.

De mi legyen hét a nőnevelés valódi és főtárgya? Ezen kérdésre legjobban úgy felelhetünk, ha tekintetbe vesszük a nőjövendő kötelmeit; mert azt nem szabad soha elfelednünk, hogy a nevelésnek csak úgy van becsé és haszna, ha a hivatásbeli kötelmekre befo-

lyása van. A nő sorsa úgy hozza magával, hogy — férjhez menjen.

Előkészíté-e őt az említett nevelési rendszer valamiképp arra, hogy bölcsen választhasson? Hogy anyai kötelmeinek megfelelhessen? Figyelmeztetett-e a nő hivatásbeli állására és morális befolyására, melyet családjára gyakorolnia *kell*? Felvilágosított-e az egyéni jellem kimondhatlan fontosságára, mely a befolyás kútfeje? Szóval: előkészített-e valami eszköz által — legyen az közvetlen vagy közvetett — hivatásbeli kötelmeire. Bir-e a szükséges ismeretekkel, hogy helyét mint családanya, mint háztartásának kormányzója méltán betölthesse?

Nem! De művészileg tud zongorázni, elragadóan tánczol, kecses, és csodált. — —

Czélszerü-e mindez? . . .

Ezen nevelésnek legnagyobb hiánya az, hogy az okot czélnak tekintik; ez közönséges tévedés, s félig ez a kútfeje a világban uralkodó morális zavarnak. Egy csekély részt vesznek tekintetbe az *egész* helyett.

Azon időszak, melyben a leány a világba lép, a pont, melyre minden nevelési terv irányul, s hol végöket érik; — őt ezen időpontra előkészíteni, ez a divatos nevelés czélja.

Nem kegyetlenség-e az anyától, ha leányának szerencsétlen jövőt szerez oly nevelés által, mely csupán egy igen rövid és legkevesebb felelősséggel terhelt időszakra irányul?

Ki vásárolná meg józan észszel a világnak úgy is csak rövid ideig tartó csodálatát, egész életének boldogságán, ha választania kellene? A pillanatnyi ragyogó hatalom többet ér-e mint a megelégedés? Csak azért vállaltunk magunkra kötelmeket, hogy elhanyagoljuk? — csak akkor lássuk be, mily felelősséget vállaltunk magunkra, midőn egyúttal azt is el kell ismernünk, hogy képtelenek vagyunk azoknak megfelelni?

Elég nagy baj már ez is, de még tovább is terjed az; ha egyszer a bámulás és dicséret utáni vágy felébresztetett, azt többé nem lehet oly könnyen elaltatni, s annak feláldoztatnak a legszentebb kötelmek is. Igaz, *kötelesség* . . . ez igen hideg szó; s hogy annak teljesítésében örömet leljünk, a nevelés által arra kellett taníttatnunk, hogy kötelmeinket gyönyörnek tekintsük, azoknak teljesítésében élvezetet leljünk. Ez oly igazság, melyhez sem juthatunk benső illet

által. Ebből ered aztán ama benső küzdelem és morális meghasonlás, mely, mint minden más küzdelem is, az illető erejét kimeríti, s kedvetlenné és megelégedetlenné teszi, s így vész el élte boldogsága, haszontalanná válik, s káros befolyást gyakorol környezetére. Mert semmi sem hat oly károsan a lelkiületre és erkölcsökre, s e szerint a morális befolyásra is, mint ama benső nyugalom hiánya, mely csupán a kötelesség és hajlam közti öszhangzásból eredhet.

De ha a lelkismeretesség és önzetlenség a nő áldásteljes befolyásának főtámaszai, hogy lehet oly nevelésmódot *jónak* nevezni, mely nem tekinti fő-tárgyul ezen tulajdonok kiképezését? A nőnevelésnek fő-célja legyen a kötelességérzet, a szív és hajlamok kiképezése és műveltetése, ama morális tulajdonok kifejlesztése, melyekkel őt a teremtő örök hatalom egy bölcs és jóltevő czél végett oly gazdagon megáldá. Hogy terjeszsen valaki oly ismereteket vagy tanokat, melyekről önmagának fogalma sincsen? A nő a hajlamok birodalmának uralkodója, — de hogyan kormányozhassa e birodalmat, ha annak törvényeit nem tanulmányozta, melyekben a kormányozhatás titka rejlik?

A szív és kedély kiképezése és műveltetése után következik az észnek és tehetségeknek kiképezése; mert ezek, sőt a külső elegancia is fontos tárgyakká válnak, s támogatják a nők befolyását, melyet a művelt lelkiületű és kedélyű nő soha sem fog rossz czélra fordítani.

Az észnek fénye, a műveltség varázsa legyen a kiképezett lelkismeretnek készsége szolgálja. Képezzétek ki az ésszt a lelkiismeretre vonatkozólag, hogy a kötelmek felőli nézetek ép oly értelmesek, mint helyesek legyenek; műveljétek a képzeletet szintén a lelkiismeretre vonatkozólag, hadd forduljon el ama benső vágy — melynek a nők általában kisebb-nagyobb mérvben magukat átengedik — a haszontalan és hiu képzelmenyek értéktelen csillámától, — s a költészet befolyása világítsa meg fényével a mindennapi élet kötelességeit; képezzétek ki az erkölcsöket, hadd legyen a szívnek és észnek még több hatalmas támogatója nemes törekvésében.

Ily nevelésnek eredményei igazoini fogják a követeléseket, melyekkel itt a nők számára felléptünk; mert a hiuság szelleme helyet fog adni az önfeláldozás szellemének,

mely a nő tagadhatlan tulajdona és csupán a ferde nevelés által rontatott meg. Ha elégedettnek érzeni magát működésének körében, melyre őt a mindenható teremtő örök bölcsesége és jósága teremté; ha ezen kört az értelmesség átható szemével tekintendi; ha e birodalmát a képzelet ragyogó színeivel diszitendi föl: megszűnik ama hiu, sőt vétkes vágy, mely arra ösztönzi, hogy e körét elhagyja, hogy tőle távozzék.

Akkor belátandja és elismerendi ama berendezés szép harmoniáját, mely anyagi alárendeltségét (ez az egyetlen, melyet elismerünk) erényeinek és az azokból eredő befolyásnak helyes kútfejévé tette.

Ő távol áll a politikai viszályok tetteges összeütközésétől, s így oltalmazva van a szenvedélyektől, melyeket azok magukkal hoznak; s ő ugyyszólván a férj politikai becsületének őrangyala, ki a legjobb esetben is a szenvedélyek és az előítélet káros befolyásának kitéve, és a nézetek meg érdekek durva vitája által ingerelve van. Ez a nő politikai befolyásának valódi titka. Addig nem lehet tökéletes kormányokat képzelni, míg a magán- és a nyilvános erény és becsület közti különbség egészen meg nem szűnik; s ki képesebb ezen szerencsés változást véghezvinni, mint a felvilágosult, önzetlen nő? Ki képesebb a férfiakat arra tanítani, hogy nagyobbra becsüljék a kötetmet a jóllétnél, a becsületet a nyereségnél, az általános érdeket a személyes érdeknél, — mint a nő, kinek erre két utja van: mint élettársnő, s mint a gyermekség nevelője?

Helyes lehet-e hát azon állítás, hogy a nőnek sem politikai létezése, sem politikai befolyása nincsen, — holott a politikai újjászületésnek csirái csupán bennök rejlenek, s a még születendő nemzedékek sorsa az ő befolyásuk hatalmában áll, mely rájuk bízott, hogy e jó és nemes célra fordítsák. Valóban vaknak kellene annak lennie, a ki be nem látja, mennyire csorbulna a nő jóltevő befolyása, ha az őt illető körből kiragdatnák; — ez ép oly eszelős ohajtás lenne, mint ha azt kívánnók, hogy a hold, földünk kedves, szende kísérője, nappá legyen s ezáltal az annyira szükséges éjnek költői csendes nyugalma vakító örök-nappallá változzék.

Tompa Mihály „Legujabb költeményei“-ből.

Örizz meg. . .

Örizz meg, oh leány a virágot,
Mely fürteid közt hervad el!
Tanúd: a szép órát ha várod,
S ajakidon mosoly ha kel.

Hogy keccsel bájad még emelje:
Halántékd hűn fonja át. —
És szívesen árasztja helyhe
Letörve is jó illatát.

A tengeren ha jel mutatja —
Hol tört hajót a bős elem:
Éltünk egy-egy szép pillanatja
Miért muljék emléktelen!?

Jelöld meg azt! Melyet bejárunk,
A világ tarka, víg mező,
De feledés jön ott utánunk,
S mindent bepókhálóz, besző.

Ha majd a hajló kor s az élet
Komolylyá tesz, gondokra hív;
Mint őszi nap borong kedélyed,
S ritkán, lanyhán hevül a szív:

A száraz kis virágra esve
Tekinteted véletlenül:
Illatja ér mint akkor estve. . .
A halvány szín elevenül.

Meglebben a bűvös fuvallat:
A táj tisztúl . . . köd s pára vesz;
Feltűnik a *szép mult*, — s jutalmad
Egy édes, boldog óra lesz.

A hamis hang.

— Életkép. —

Teschner Károlytól.

- Azt nem tehetem! —
— Sőt igen, kedves feleségem, csak komoly akarat kell hozzá!
— De én nem akarom, mert úgy is tudom, hogy nem tehetem! Miért is kinzasz engem úgy, Ede?
— Azért szívem, mert fölötte gyakran mondd: azt nem tehetem, azt nem tehetem. Nem csak ez esetben, hol csak arról van szó, hogy csupán az én kedvemért olvasnád el e cikket, mely neked nem tetszik. Te szintén azt mondd, ha oly festményt kell megtekintened, mely inkább jellemző mint szép; vagy ha előforduló esetben saját-

szemüleg kellene az emberi nyomort megnézned... szóval, minden alkalommal, hol rokonszenvet nem működik közre. Hiszen én nem akarok megsérteni édes Ilonám, nem mondom: ez csupán szélszély, — de te nem is tettél még komoly kísérletet ennek legyőzése. Az ember mindent megtehet, a mit akar!

— Oh nem, lelkem férjem! Tévedsz! Ha azt mondom, hogy nem lehet, akkor még vagyok róla győződve, elismerem, hogy ez hiba, de hát ez egyetlen hibám, remélem, mással nem vádolhatsz — vagy igen? kedves Edém?

— Nem, Ilona, csak ezzel. Te különben példás nő vagy, érzelmdús, figyelmes férjed iránt, jó anya — — —

— Csitt! elég! elég te én kevesem, különben elpirulok, — de az bizonyos, legkomolyabb szándokom téged boldoggá tenni, azért hát légy elnéző ezen egyetlen csekély hibámat illetőleg!

Ilona férje nyaka köré foná karjait, s megcsókoltá őt. Mit tegyen hát a kedves teremtéssel? . . .

Karjaiba zárta, arcát, szemét, ajkait, csókjával halmozva el. Ilona egész boldogan bontakozott ki férje karjaiból, s kisuhant az ajtón, alvó gyermekét, a kedves kis Ludmillát, atyja képmását, megtekintendő.

Ede festész volt, hire méltán ismertetett el mint történeti- és arczkép-festészé; szép jövedelme volt, s mióta megnősült, még soha sem szenvedett semmiféle hiányt, ámbár Ilona, — a finom műveltségű, kissé elkényeztetett hölgy, egy főhivatalnok leánya, — nem birt semmi hozományt.

Hanem neje „egyetlen“ hibája mégis aggasztá őt; nem üzhet el ama bizonytalan sejtelmet, hogy ezen örökös „Nem lehet!“-nek egykor még gonosz következménye lehet. Soká gondolkozott, tűnődött magában, s körültekintett az elegáns bútorzatú szobában, mintha gondolatainak megfelelő kultúrát keresne. Ekkor véletlenül a zongorára esett tekintete. Ilona szenvedélyesen és művészileg zongorázott, férje gyakran gyönyörködött szép játékában és gyönyörű hangjában.

Ede gyorsan felkelt, s a zongorához, sietett — egy eszméje volt. Nesztelenül nyitá fel a hangszert, elővette a hangoló-kulcsot, s a legszükségesebb billentyűk egyikét félhanggal lejjebb hangolta.

Ezután becsukta a zongorát, s visszament — munkájához, mintha mi sem történt volna.

Este, midőn a kis Ludmilla elaludt, s a házaspár együtt vacsorált vala, Ilona a zongorához ült, mint többnyire ilyenkor szokott. Ede felszólította őt, énekelné legszebb dalainak egyikét, melyet ő oly igen nagyon szeret.

Ilona csókkal felelt s készséggel nyitá fel a zongorát, ohajtását teljesítendő. Rövid előjáték után elkezdé énekét, lelkének minden érzelmeit fejezve ki kedves, csengő hangjában.

De alig végzé el az első strófát, midőn szinte összeborzadva, ujjait elkapta a billentyűkről.

— Mi bajod hát? — kérdé Ede szinlelt csodálkozással.

— Mily iszonyú disharmonia! s te azt észre nem vetted?

— Dehogyan nem!

— Te azt szörnyű közönnyel mondd! Megállj, majd felkeresem a hamis hangot.

Ezzel végigfuttatá gyors ujjait a billentyűkön.

— Itt van ni!

— Hadd legyen! — viszonzá Ede közönnyel. Hiszen ezen kívül van még elég hang, egy elhangolt húr miatt csak nem hagyod abba játékodat!

Ilona összecsapta kezeit.

— Megörültél, Ede? Hogy játszszam ezen felhasító hanggal?

— Valóban! csak nem akarod velem elhíttetni, hogy ezen egyetlen hiba komoly zavart okozhatna?

— De édes lelkem! Hiszen te nem vagy vandál, s eleget értesz a zenéhez, tudnod kell, hogy ezen egyetlen hiba az egész harmoniát elrontja. Ez épen úgy van, mintha te kormos ecsettel végighuznál festményeiden.

— Ez valóban csodálatos!

— Mi csodálatos? — kérdé Ilona kissé ingerülten.

— Hát az, hogy egyetlen, csekély hiba ily zavart okozhat.

— Az nagyon természetes, a disharmonia — legyen az csekély, vagy nagy, — mindig észrevehető, s megzavarja az egésznek harmoniáját.

— Ugy van! tökéletesen igazad van! Én nagyon jól értem, hogy e hangszer tökéletes hangműködése minden egyes hangnak tökéletességétől függ, s hogy egyetlen hamis hang az egész hatást elrontja. . . . Mennyire hasonlít e zongora az emberi szívhez! Ott is megzavarhatja a házi boldogság harmoniáját egyetlen, látszólag csekély hiba!

Ilona meglepetve tekintett férjére, ő tudta, hogy Ede soha sem szól indok nélkül, finom mosolyából látta, hogy ezen hasonlítással valamire czélez.

— Ede, valld meg — te hangoltad le azt a hűrt!

— Igen, szívem, saját állításoddal akartalak annak ellenkezőjéről meggyőzni, hogy egyetlen kis hiba nincs befolyással az élet harmoniájára.

— Oh, Ede! értelek, te gonosz ember! Leczkét akartál nekem adni! . . . ezzel férje keblére hajtá szép fejét.

— De hát használt-e a leczke, én édes hamis angyalom? — kérdé Ede, nejét cirógatva. Ilona megígérte, hogy a jövőben emlékezni fog rá.

— Hanem most igazítsd meg azt a hangot, édes galambom!

Ede felhangolta a hűrt s Ilona szebben és édesebben éneklé el a kedves dalt mint valaha.

Ezek voltak a házaspár élet boldog, üdvözítő napjai. De jöttek ám szomorúk is. A férjet balsors érte. Megbetegedett, képzeletének alkotó tehetsége fogyni kezdett, s e szerint jövedelme is.

De Ilona rég elfeledte volt ama leczkét a hangok harmoniájáról; nélkülöznie kellett egyet-mást,

sőt végre sokat is, s gyakran mondá: „De ez nem lehet, ezt nem tehetem.“

Jöttek a meghasonlás napjai is. A beteg férj ingerlékeny lön, s néha tán nagyon is sokat követelt nejétől. De midőn betegsége életveszélyes lön, többé nem ama kellemetlen szó, hanem rémként lebegett az elhaló képzelete előtt. Ede sorvasásban halt meg, midőn egyetlen gyermeke alig volt nyolczéves.

Ilona most érzé csak, mily kincset vesztett el benne, s hogy e veszteség pótolhatlan. Két emléke maradt a szeretett férjtől, kedves kis leánya, és arczképe, — melyet ő maga festett, — azzal a genialis szabad homlokkal, a tiszta, lélekhez szóló szemmel és ajkain ama kedves mosolygással.

Órákig ült ott a drága kép előtt, kis leányát ölében tartva, s feltekintve hozzá; most emlékezett meg róla égető fájdalommal, hogy néha nem úgy viselé magát irányában, a mint kellett, — s hogy sokat máskép tehetett volna... Az volt lelkének egyedüli vigasza, hogy semmi sem szoríthatja háttérbe ez ő kedves képét, — emlékéit.

— Soha, soha sem feledlek el, te én megdicsőült eszményképem, — ezt — ezt — *valóban nem tehetem — nem lehet!* . . .

A N Ő K R Ő I.

Szabó Sándortól.

A nők, szelid hivatásuk daczára, gyakran oly nevet szereznek maguknak, hogy az utódok őket emlegetni nem szűnnek meg soha. A művészet, hősiesség, elszántság példányai oly gyakran találtatnak fel közöttök, kik maguknak ezáltal örök nevet szereznek, hogy az ember bámulattal áll meg, és csodálkozva kérdi, hogy: „vajjon nő volt ez?“

Istennek legszebb teremtménye mindenestre a nő. Férfi nem képes arra, a mire a nő; de viszont, — igen. Nem látunk a művészet terén épen úgy nőket, mint férfiakat? Nem látunk a harcztéren ép oly hősiességgel harczolni nőket, mint férfiakat? Nem látunk közülök minden téren legalább egypár harczost?

A nőknek volt *Corday Saroltájok, Juditjok, volt Sirani Erzsébetjök, Kauffmann Angelikájok*, szóval, minden téren valának jeleseik. Az önfeláldozás, hazaszeretetet ép úgy feltalálhatók nálok, mint a férfiaknál.

Az önfeláldozás, hazaszeretet mennyi világos példák által bizonyítható be! A spártai nő visszaküldte fiát, habár sebekkel terhelt is, hogy ha a csata elveszett, hát veszszen ő is el, s akkor együtt siratta a csata és fia elvesztét!

Hát a magyar nők, a lelkes magyar höl-

gyek mennyi önfeláldozás és hazaszeretet képeit mutathatják fel! Vajjon megtartotta volna Dobó Eger várát, ha női nincsenek?

Hát a szülői szeretet nagyságát mutatta valaha valaki világosabban ki, mint nő? A *Gracchusok* anyja két fiát hozta be, midőn egy barátnője ékszereivel kérkedett: „*Im itt vannak — mondá — az én ékszereim, kik. remélem, dicsőbb fényt fognak árasztani a hazára, mint e kövek.*“

A nőknek azonban fényoldalaik mellett árnyoldalaik is vannak. De mi lehet tökéletes a világon? — Semmi! De a nőknek fényoldalai sokkal erősebbek, mint az árnyoldalak.

Beszéljünk az árnyoldalakról? Oh miért vonnók magunkra szép olvasónőink nehez-telését? — s ezen árnyoldalak legtöbb esetben csak bizonyos, a női természettől elválaszthatlan ártatlan hiúságból erednek, melyet a hölgyek oly kedvesen tudnak ellenünkben felhasználni, hogy még ez árnyoldalaiknak is hódolunk

De most fogjunk a szemléhez, melyet nevezetesebb nők felett fogunk tartani.

Lássuk először a nőket az irodalom terén.

Lorándfy Zsuzsánna.

E nő, számtalan erényeivel, valóban megérdemli az utókor emlékezetét. Nemesak irodalmi munkásság, de a számtalan jótétemény tanusíták azt, hogy mily kitünő volt e nő! Mint fejedelmű nem pazarolta idejét hasztalan időtöltésekre, hanem azt mindig népe javára fordítá. Atyja Lorándfy Mihály volt. Az erdélyi fejedelem, Rákóczy György, 1616-ban vette nőül. Első és utolsó, de kitünő munkája 1641-ben jelent meg, mely vallásos ihlettséggel van írva. Nélküle hazánk egyik legkitünőbb kollégiuma, a sárospataki, nem állana, mert annak alapítása csupán az ő elvitázhatatlan érdeme. Sokat költött az irodalomra. Maecenása volt az íróknak, mert sok munkát ada ki. Szegény tanulókat segélyezett s általában számos erényei által kivívta az utókor hálás emlékezetét.

Fábián Juliánna.

A mult század végén egyike legjelesebb írónőinknek, kik folytonos munkálkodás által maguknak örök híru nevet szereztek. Kedves gondolatok kifejezésében kitünő. Verses levelezést folytatott Gvadányi Józseffel, mely 1798-ban jelent meg Pozsonyban.

Ujfalvy Krisztina.

A búdalok legszebbek akkor, midőn azokat valódi érzés szülte, ha azon a mesterkésnek legkisebb nyoma sem látszik; s ilyen költőnő volt Ujfalvy Krisztina, kinek élete sok búval folyt le.

Krisztina 1761-ben született, előkelő szülőktől, Erdélyben. Atyja, mint Küküllőmegye főbírája, gondos nevelésben részesíté a szép tehetségű Krisztinát.

A fiatal kor amaz ábrándos szakában egy ifjut kezdte szeretni, gr. Haller Lászlót, kivél egy ideig viszonyban is állott. Eszménye hütlensége mély benyomást gyakorolt érzékeny lelkére. Gr. Haller László mást vett nőül. Elkedvetlenül a világ iránt. Hiába, az első nagy csalódás nagyon keserű az életben! Egy különöz eszme villant meg agyában, melyet végre is hajtott. Számos udvarlói közül férjeül a legrútabbikat — Máté Jánost — választá, s e különöz eszme egész élte boldogságába került. Férjet választott szerelem nélkül, s így nem is lehet boldog.

Oh de az irás könnyíti a fájdalmat. Az ember kiöntheti bűját, keservét. A gondolatok gyakran elfeledtetik a szomorú valót!

Egyetlen leánya volt. Ennek nevelése is foglalkodtatá idejét. Levelezései Molnár Borbála- és Dukai Takács Judittal is könnyíték fájdalmát.

Távol lakó férje betegségét megtudva, annak ápolására sietett. Két évig ápolta fáradhatlanul és lankadatlanul a férfit, kit ő választott férjének, míg végre a házasság kapcsát közöttük férje halála feltöré.

Ő maga 57-éves korában 1818. január 19-én hunyt el, rövid, de kinos háromnapi szenvedés után.

A növények mythológiája.

Milesz Béletől.

A mythologia, *mondatórténet*, ellentéte a valódi történetnek. A görögöktől kölcsönözött elnevezés olyan események elbeszélését jelenti, melyek nem birnak határozott történeti alappal. A mythológiának eredete az ó-kor homályában vész el. Legelőször foglalkoztak ezzel az indusok, perzsák, egyiptomiak, majd a görögök, rómaiak és germánok (éjszaki Németországban). A mythologia azonban nem foglal magában közönséges,

mindennapi híreket, hanem a legrégibb pogány népek isteneinek, félisteneinek, hőseinek, hösnőinek mondáival foglalkozik. Azokat az emberi képzelgés és phantasia merész, szabad játékaival festi. A képzelt isteneket, istennőket földi kalandok közt állítja elő, azokat nagy hatalommal s átalakító erővel ruházza fel. Az isteni és emberi lényeken kívül az oktalan állatoknak és élettelen tárgyaknak is épen oly nagy fontosságot tulajdonít a mythologia. Állatok, növények, hegyek, erdők, folyók, barlangok sat. szerepelnek a mythológiában, melyeknek elnevezését, származását vagy átalakulását illetőleg ama régi költészet gazdag a jól talált hasonlításokban. — A mythologia tehát az emberi képzelgés, phantasia és költészet merész, nagyszerű játéka, melyet oly ropant régi idő óta mindig érdeklél, élvezettel olvas az ember mai napig is.

Itt a mythológiából most csak annyit szándékozunk adni, a mennyi abban a növényvilágot illeti. Látni fogja ebből az olvasó, hogy már a legrégibb népek előtt is mennyire érdekesek voltak a virágok vagy fák s azoknak eredetét istenek vagy hősek történeteivel mily költőileg s jól talált hasonlatokkal tudták összekapcsolni.

A nárczisz.

Narcissus Kephisszos folyóisten és *Liriope* nymphának volt fia. Az ifju szép volt, de minden szépsége mellett oly nyugodt és hideg keblű, hogy anyját jövendője iránt aggodalomba ejtette. *Liriope* *Tireziász* nevű jóstól fia sorsát megkérdezte s a jós azt válaszolta neki, hogy *Narcissus* hosszú életű leendene, ha önmagát meg nem ismerendé. E talányos feleletet senki sem tudta megfejteni.

Az ifju *Narcissus* nagy kedvelője volt a vadászatnak. Midőn egykor a gyors szarvasokat üldözte, meglátta őt *Echo*, a beotiai szép nympa, s azonnal forró szerelemre gerjedt iránta. A szerelemre gyuladt leány utána indult az ifjunak, nyomról nyomra követte azt s a mint követte, minden lépésnél növekedett szerelmének tüze. Oh, mint ohajtotta volna szerelmét édes szavakkal tudtára adni az ifjunak s viszontszerelmét kérni. De nem mert szólni, mert akkor az ifju is bizonynyal megszólal s neki az ő szavait utánoznia kellene. A szegény leányt az istenek arra kárhoztatták, hogy mások

hangját visszhangoztatnia kelljen. Végre a szerelem hatalma legyőzte aggodalmait, elfelejtkezett magáról s megszólította az ifjút. „Ki az?” — kérdi az hátranézve s Echo visszhangozta: *Ki az?* Narcissus elbámult s körütekintvén kiáltá: „Jer ide hát!” Echo visszakiáltá: *Jer ide hát!* Az ifju figyelmebben nézett körül és senkit sem látván kérdé: „Mit kerülsz?” s ugyanazon feleletet nyéré. Majd megállott Narcissus. „Megvárak itt” — mondá. Echo ismétlé szavait s kijött az erdőből, hogy átkarolja a kedves Narcissus nyakát. Az ifju a mint meglátta Echot, elfutott. Echo fájdalomában arczát falevelekkel takarta el, visszautasított szerelmében búnak adta magát. A bú csakhamar megemésztette, annyira, hogy hangján s csontjain kívül nem maradt semmije. Csontjai kövekké változtak, hangja ma is megvan s nem szűnik meg utánozni mások hangját erdők szélein s sziklás helyeken.

Narcissus pedig folyvást vadászott, üldözte az erdő vadait, s nem is gondolt többé a szerencsétlen Echóra. Pedig a szép nympa szerelmének visszautasításaért csakhamar lakolnia kellett. Egykor nagyon elfáradt a vadászatban s lankadtan ült le az erdő szélénél. Ott, a hol Narcissus megpihent, ezüstfehér patak csergedezett, melyet nem érintett még emberi ajak, nem zavart fel oktalán állat. A patak kétoldalt kövér, zöld pázsitot táplált s a fák lombjai hűs árnyat vetettek vízére a nap heve ellen. A fáradt s szomjas ifju lehajlik, hogy égető szomját a patak hűs vizével csillapítsa s mig kedvére iszik, a viz tükrében meglátja még eddig nem ismert önmagát. Meglepetve hagyja abba az ivást s meredten bámulja a vízben rezgő képet. Elragadtatással szemléli gömbölyű karjait, Apollóéhoz méltó hajfürteit, alabástrom nyakát, arcának hófehér színben uszó pirosságát, s nőies állát. Bámulása csodálattá növekszik s majd kezd a látott kép iránt szerelemre hevülni. A hirtelen támadt szerelem gyorsan növekszik; az ifju hevesen tárja karjait ölelésre s nyújtja ajkait csókra, de karjai hideg vizet ölelnek, ajkai hideg vizet csókolnak. — Szerencsétlen, nem tudta, hogy a mi után hevül, az saját képe, mely ott lesz mindaddig, mig ő a patakba néz s távozik azonnal, ha ő ott hagyja azt. — De nem tudott távozni, a szerelem lebilincselve tartotta; nézte, bámulta szomoruan, fáradhatatlanul a csalfa képet. — Azután az erdő

fáihoz fordult s panaszos hangon mondá: „Oh ti századokat átélt vén fák, mondjátok meg, lehet-e ennél kinzóbb szerelem? Oh mint szeretek s a kit szeretek azt nem találom, pedig nem választ el tőle sem tenger, sem hegy, sem erős fal, csekély viz van közte és köztem s még sem érinthetem őt; ha csókra hozzáhajlom, ő is közeledik, s mikor csókolnom kellene, csak vizet érintenek ajkaim. Mit csalogatsz, én szerelmem, hova futsz előlem? Életkorom s alakom ellen nem lehet kifogásod, hisz utánam a legszebb nymphák epekednek. Miért kecsegtetsz barátságos arczoddal? Hiszen, ha karjaimat terjesztem feléd, te is önkényt nyujtod a tiéidet; ha nevetek, visszanevetsz, ha könyezem, a te szemeidből is könnyeket látok peregni; fejeddel intesz s a mint ajkaidnak mozgásából kiveszem, beszélsz is, de szavaidat nem hallják füleim. Szeretlek, lángolok értted. Mondd, mit tegyek? Kéressek magamat általad, vagy én kérjelek téged? Hiszen én eléggé kérem szeremedet, mely nélkül oly nyomorult vagyok. Oh bár inkább meghalnék, nem lenne reám nézve a halál keserű! Érzem is, hogy meghalok, a fájdalom el fog epesztetni nem sokára!” Így szólott; aztán ismét a patak tükrét nézte, képmását bámulta s aláhulló könyeivel a vizet megzavarta. A kép lebegve tünt el szemei elől. „Ne fuss, ne fuss el, maradj! — kiált az ifju — ne hagyd ily kegyetlenül el a téged szeretőt, szabad legyen annak legalább néznie azt, kit illetni nem engednek az istenek.” Mig így búsult, sohajtozott, levonta ruháját s kemény tenyerével mellét verdeste. A megveretett mellen piros szín ütötte ki magát; a mint ezt észrevette az ismét lecsendesült vízben, a szerelem, kétség és csalódás miatti bujában el kezdett aszni, fonnyadni; arcának rózsái eltűntek, ereje ellankadt s az Echo általszeretett kecses alakegyszerre összeesett. — Most emlékezett vissza a szerencsétlen Echóra, elkezdte annak nevét kiabálni, kiáltásait az erdő kétszeresen visszhangoztatta. Utolsó szavai ezek voltak az elenyésző ifjunak: „Oh hiu szerelem, isten veled!” — melyet miután még egyszer visszhangoztatni hallott volna, lankadt fejét lehajtotta a patak zöld partjára.

Az éj leszállott. Eljöttek a najádok (folyam-istennők), keservesen siratták testvérüket s levágott hajaikkal beterítették; eljöttek a dryadok (erdei istennők) megsi-

ratták a szép ifjat, jajaikat keservesen vizsgálta az erdő. Azután máglyát, temetőhelyet készítettek a halottnak, de a testet nem találták sehol, annak helyén sárgás virágot találtak középen fehér szirmokkal. — Az istenek Narcissust hasonnevű virággá, *nárciszszá* változtatták, mely fejét maig is oly örömet hajtja le a forrás vize fölé.

A jáczint.

Hyacinthus némelyek szerint *Amiclas* vagy *Oebolus* spártai királynak, mások szerint *Pierus* és *Clio* muzsának volt fia. Az ifju nagyon szép és ügyes volt s mint ilyen megnyerte Apollónak, a napistennek szeretetét, ki őt kedvenczévé fogadta. Apollónak kedves mulatságai közé tartozott a tányérral való czéldobás. Egy ily játék alkalmával a napisten hajító ércztányérát oly szerencsétlenül irányozta, hogy az a kedves *Hyacinthus* fejére esett. Elhalványult az ifjú, de Apollo is megijedt, elsápadt s az aláhanyatlót karjaiba fogta, élesztgette, sebet törülgette s majd gyógyfüvekkel kötözte be. A seb azonban mély és gyógyíthatatlan volt. Miként a letört viola vagy liliom földre hajtja elalélt fejét, úgy hajtotta alá az ifju véres fejét s halvány arcját. „Mily ifjan kell elhalnod“ — mond Apollo szomoruan — „sebednek, fájdalmidnak én vagyok okozója, az én jobbam szerezte kora halálotat. De mégis, mi az én hibám, ha csak a játékot nem lehetne annak nevezni s azt, hogy én téged szerettelek? Oh bár visszahozhatnának az életre! De a halálnak engedelmeskednünk kell, karjaiból senkit ki nem vehetünk. Te azért velem maradandasz, emlékemben élni fogsz. Lantjaink s költeményeink hangoztatni fogják nevedet s mint új virág fogsz a növényvilágban diszelegni.“ Mig Apollo így beszélt, az ifju elszenderült örökre, de a zöld pázsitra kifolyt vére azonnal megszűnt vér lenni; szép piros bársonyszínű virág nőtt ki annak helyén a földből. Apollo fájdalmát felírta a virágra s a *jáčzint* szirmain látható *aj, jaj* forma jegyek a napisten jajait ábrázolják.

Adónisz-rózsa vagy hérics.

Adonis Phönix és *Aphesibbóának*, mások szerint *Myrrhának* saját atyjától *Cynirustól* született fia volt. Adonis már mint gyermek bámulatot gerjesztett maga iránt szépsége által s a mint növekedett, a legszebb, legbá-

josobb ifjuvá nőtte ki magát, annyira, hogy érette Venus Aphrodite, a szerelem istennője, minden egyéb szerelmi kalandját abbanhagyta s feledte, és egyedül Adonis szerelmének élt. Epedve követte az ifjut vadászatában mindenütt; erdőkben, hegyeken, völgyeken és sziklakon mellette volt, biztatta ebeit, eléje hajtotta a nyulakat, pompás szarvasokat, őzeket; de óva intette, miszerint a vaddisznók-, farkasok-, medvék- és oroszlányokkal ne bocsátkozzék harcra; figyelmeztette az eshető veszélyekre s kérte szerelmökre: kerülje a vérszomjas vadakat. Ámde Adonis könnyelmű volt, könnyen gondolkozott, nem hajtott kedvesének kéro és intő szavaira s szembezállott olykor a dühös ragadozókkal is. Történt aztán, hogy Mars — a hadak istene — azelőtt Venusnak kedvese nagyon megboszankodott Adonisra, hogy miatta Venus kegyét elvesztette s e feletti nagy haragjában az épen egyedül vadászó ifju elé dühös vadmant küldött. Adonis nyilát a vadra lötte, de szerencsétlenül elhibázta azt, úgy hogy a vadkan letipporta s halálos sebekben hagyta őt. Venus a sebeiben kintló ifju nyögéseit meghallotta s nagy vést sejtve sebesen leszállott az égből. Alászállva gyorsan rohant a fájdalmas nyögés helyére, nem kimélte isteni lábait a szúró rózsabokrok közt, a merre elment, vérnyomokat hagyott: kifolyó véréből akkor származtak a piros rózsák. De későn érkezett; a szép ifju már mozdulatlanul, holtan feküdt vérében; Venus az ifju elvesztése feletti fájdalmában hajfürteit tépte s mellét verte. „Oh kegyetlen sors, — mondá — ha már elvetted tőlem őt, a kedvest, emléké, gyászos emléké, hagyj meg legalább számomra, melyet aztán én az utóvilágnak átadjak!“ — Mig ezt mondta, az ifju véréből virágok nőttek ki, ezek a rövid ideig virágzó *adónisz-rózsák* vagy *hérics*ek. A bus istennő arra kérte még a nagy Jupitert: részesítse őt azon kegyben, miszerint szerencsétlenül elhalt kedvese minden évben elhagyhassa Persephone alvilági országát s időzhessen a felvilágon. Esdeklése meghallgattatott s kérése teljesített. Így az adóniszok a tavaszt és nyarat a földön töltik el s aztán aratáskor vagy őszzel visszamennek a földbe, a halottakhoz.

Ezen rege adott alkalmat azon vallásos ünnepélyre is, melyet különösen Kisázsia némely vidékein évenként tartottak s a me-

lyen a papság keserves, siralmas énekekkel fejezte ki Venusnak — szép kedvese, Adonis elvesztése feletti mély fájdalmát. Egy neme volt ez a temetési szertartásnak, melyet azon vigaszteljes remény kijelentésével végeztek be rendesen, hogy Adonis majd vissza fog jöni ismét. Az összes mythologia emlékszik olyan keleti és egyiptomi szokásokról, melyek hasonló vallásos képzeleteken alapulnak a tavaszkor ébredő, őszszel elhaló természet életét illetőleg. Maga Venus Aphrodite sem volt télben a jókedvű, a világot boldogító istenség; ő maga is mintegy halottnak látszott lenni. A két szerelmesnek közös tisztelete is összefüggő volt. Templomaik s szobraik rendesen egymás szomszédságában állítottak fel s közös tisztelettel illettették.

A népszínház ügyében.

A közönség már értesülve van arról, hogy a budai városi hatóságnak a magyar színészet Budán való állandósítása, vagyis a budai népszínház újbóli megnyitása tárgyában intézett feliratát siker koronázta, s hogy erre vonatkozólag legfelsőbb helyről engedély adatott.

Hogy mily öröme szolgálанд ez sok lelkes hazafinak, azt leírunk szükségtelen; érzik ezt mindenütt, de legkivált Budán, hol fájdalommal szemlélte mindenki, miszerint az annyi áldozattal létesített népszínház — mind annak alapítója Molnár György, mind a város és az összes közönség kárára — üresen s elhanyagolva áll, és nem fordítatik a célra, melyre szentelve vala.

A népszínház multját rajzolni felesleges; sokkal közelebbi multnak története az, semhogy arra a közönség nagy része még élénken ne emlékezék, — valamint — úgy hisszük — senki sem felejté, hogy a budai törvényhatóság 1861. július havában méltánylását fejezvé ki Molnár György színigazgatónak a népszínház alapítása körüli személyes tevékenységeért, neki hat évre feltétlenül, s kilencz évre feltételesen adott színházi engedélyt, sőt 1000 forint évi segélyezést is biztosított.

Azt is tudja a közönség, hogy Molnár Gy. a népszínházban három évig működött, szakképességének és szorgalmának számos jelét adva. — Az sem titok, hogy egyedül némely egyének ármánya folytán kéretett és nyitattott csőd Molnár ellen; de mely csőd, minthogy a valódi hitelezők azt soha sem akarták, a csödkérők elállása s a csödköltségek kielégítése után 1866. szept. havában megszüntettetett, — s végre Molnár Gy. érdekében ötszáz budai polgár folyamodott a népszínház újbóli megnyithatása végett. Ezen, legfelsőbb helyre benyújtott folyamodvány azon okból lön visszautasítva, mert a városi hatóság

fölterjesztése folytán a színház állandósítása iránt tárgyalás vala folyamatban.

Ámbár már az 1865. szept. 10-ki legf. nyilatkozat értelmében, a nemzetközi jogokat tartalmazókon kívül visszaállított 1848-ki törvények 31-ik cikkelye szerint, állandó színházakra engedélyt adni a törvényhatóságok vannak feljogosítva, — de miután ezen vélemény elfogadva nem lön s a színházi engedélynek legf. helyeni kieszközlése tartatott szükségesnek: ezért haladt el az ügy ily messzire. Most azonban már rendben van, s nincs egyéb hátra, mint hogy az ige testté legyen.

Nehogy érdeköszeütközések által az ügy még továbbra is késleltessék vagy háttérbe szoríttassék: Molnár György a népszínházat illetőleg következő tervet terjeszte a városi hatóság elé:

Felállítandó lenne egy, öt tagból álló igazgató bizottmány; ez kezelné a jövedelmet, ellenőrizné a kiadásokat.

A színi személyzet — a szerződésben világosan meghatározva és kiírva — csupán a napi jövedelem garantiájára jön össze a népszínházban működésre, s annyiból biztosítatik a bizottmány által, hogy a napi költségek levonása után való tiszta jövedelemből első helyen ők lesznek fizetendők. Ily feltétel mellett lehető lesz a legjobb erőket szerződtetni, mert ezek biztosak lehetnek az iránt, hogy a Molnár vezetése alatt álló népszínház minden időben mutat fel annyi tisztajövedelmet, a mennyi a működő személyzet fizetésére szükséges, — sőt többet is.

A szükséges költségek fődözése után fönmaradó jövedelem bizonyos, vegyes küldöttségileg meghatározandó módon, a színház biztosítására s egyéb kellő célokra lenne fordítandó.

A népszínház „művezető igazgatója“ Molnár György lenne.

Ily módon minden érdek kiegyenlítettnek; nem jönnének kérdésbe a színházba fektetett beruházások a Molnár akkori tagadhatlan jogai; ki lenne elégitve a közönség kívánsága, s a népszínház okvetlen virágzásnak indulna, mert Molnár, kinek színművészi és rendezési tehetségei országosan elismervék, az *anyagiak kezelésébe be nem folyva, egész lélekkel s teljes buzgalommal a színpadnak élhetne.*

Az egész ügy, mely már a valóság küszöbe előtt áll, fontossága és nagy hordereje miatt mindenki figyelmét és pártolását megérdemli, — s mi örömmel üdvözljük a napot, melyen a budai népszínház ismét megnyitását jelezhetjük. — y.

Könyvszemle.

És Tompa Mihály legujabb költeményei. Pest. Kiadja Heckenast Gusztáv. 1867. Ára 1 ft. 20 kr. E díszes kötet koszorus költőnknek harminczöt nagybecsű költeményével gazdagítja irodalmunkat, és azok közt több van, melyek a dalszerető szív magasztos fájdalmát zengik, az országos gyász szomorú szakát illetőleg. Tompa

költészetét az igaz érzelem, gondolatmélység, képeinek gazdagsága és a hibátlan technika jellemzik, s ezek szerezték meg a babért, melyet a közelmérés font a szerző halántéka körül. Figyelmeztetjük t. olvasónóinket a mutatványul közölt gyönyörű, érzeleműs költeményre, mely bizonyára mindenikök szívében élénk visszhangot fog kelteni. — A 167 lapnyi kötetet az ismert „A gólyához“ című költemény — a nemzet siralmának e megható festése — zárja be, mely eddig a költő összes művei közt meg nem jelenhetett.

✦ **Kis nemzeti muzeum.** A Heckenast Gusztáv kiadásában megindított „Kis nemzeti muzeum“-ból megjelent az 5-dik és a 6-dik kötet; amaz Robinson Crusoe életét és kalandjait (114 képpel), — emez pedig tizenkilenc „Tündérmesét“ tartalmaz. Mindakét vastag kötet kellemes szórakozásul szolgálhat különösen a gyermekvilágnak. Egy-egy kötet ára 50 kr. — A „Kis nemzeti muzeum“-ból ezenkívül már a következő kötetek adattak ki: 1. A magyar dalnok. Dalok, románczok, balladák stb. gyűjteménye. — 2. és 3. Kisfaludy Károly válogatott munkái. I. kötet: Versek és elbeszélések. II. kötet: Színjátékok. — 4. Regegyöngyök Jósika Miklós beszélyeiből, a magyar nép és ifjuság számára.

✦ **Jankai József újabb költeményei.** Egy, 203 lapnyi vastag kötet fekszik előttünk, mely 78 verset és egy, három szakaszból álló dalos színi költeményt („Juliska“) foglal magában. Jankai, kit mint az „Üstökös“ kortesét is ismer a közönség, sokat ír, s azért nem csoda, ha a sok közt egypár gyöngébb is akad, vagy legalább nem mind egyformán sikerült. Föl kell azonban említenünk, hogy nála a lelkesedés, a tűz nem hiányzik, és többhelyütt valódi mély érzés jelentkezik, mint például — hogy csak egyet említsünk — az „Éhhalók“ című szép költeményben, melyet jövő számunkban közölni fogunk. — Humoros költeményei találó élűek, s általában műveit a hazaszeretet és honfui érzelem zománczozza. Jelen kötet ára 1 ft. 20 kr., kapható Pesten, Hartleben és társainál.

✦ **Az 1867-ki felelős magyar miniszterium.** Ép most jelent meg Heckenastnál egy füzet, mely miniszteriumunk nyolcz tagjának arcképét és rövid, de fővonásaiban mégis kiemelő élet- és jellemrajzát hozza. Érdekes, tanulságos olvasmány, melyet bizonyára minden honfi örömmel veendő kezébe. Ára a nagyalaku csinos füzetnek csak 25 kr.

✦ **„Dákok és románok“** című történelmi tanulmány jelent meg Bécsben dr. Roesler Róberttől. A munka tartalmát a dákok eredete, a rómaiak általi gyarmatosítása s a románok lakhelyeiről szóló kérdések fejtegetése képezi. Szerző a következőket fejtegeti: A románok nem származnak a dákoktól. Nevöket osztják ők a bizanti birodalom többi lakóival, és római gyarmatosok utódai. Két főrésze oszlanak: a keleti megtartá maig is ősi helyét, a déli pedig 1000 év leforgása

alatt mindinkább éjszak, vagyis Erdélyország felé vándorolt, s a fejedelemségekhez csatlakozott, s így a rendezett államéletbe vonatott be. — Az utolsó fejezet a góth-dák nyelvmaradványokról értekezik.

Színház és művészet.

✦ Nemzeti színház. Márcz. 21-től ápril 4-ig előadattak: „Lalla-Roukh“, kedves zenéjű opera, melyben Mirza egyik legjobb szerepe Paulinénak; — „Angyal és daemon“ vigj.; — „Bánk bán“ Erkel operája; — „A gyöngéd rokonok“ mulattató vigjáték; (25-én a színház zárva), „Büvös vadász“ opera, melyben Korbay Max szerepét éneklé, de nem tetszett; — „Hazugságok“ Benedix vigjátéka, fordítá Radnótfáy S. (először adatva). Benedix e műve messze utána áll a „Fogház“ és „A gyöngéd rokonok“-nak, de egypár sikerült jelenettel és azon erkölcsi alappal bír, hogy a hazugságot ostorozza. — „A sevillai borbély“ opera, B. Bognár Vilma asszony bucsufellépte. A távozó művésznőt koszorukkal és minden megjelenésekor zajos tapsokkal üdvözlék. Kár, hogy ily jeles erő elhagyja nemzeti színházunkat; B.-Bognár V. asszony a német színházhoz szerződött. — „Hazugságok“ (másodszor) kis közönség; — „Lohengrin“, a bécsi vendégszerepléséből haza érkezett Carinát (Elsa) koszorukkal és viharos tapsokkal fogadák; — „Halottak emléke“, dráma 3 felv., írta Szigligeti Ede (először előadva s másnap ismételve). Valahára egy dráma, még pedig eredeti és újdonság, — hármaz vonzerő, hogy megtöltse a színházat. Szigligeti e darabjáról csak méltánnyalással emlékezhetünk; levonva némely helyek hosszadalmaságát, szerencsésen van keresztülvive, a szenvedélyek helyesen indokolvák s a csomó megoldása mindenkit kielégít. Meséje elég érdekes, s iránya nemes, hazafias. Színészeink nagy kedvvel játszották, s a közönség sokszor megtapsolá a kiválóbb mozzanatokot; a szerzőt is kihívták. — „Álarczos bál“, az apród szerepében Human Olga mint szerződött tag lépett fel; — „A falusiak“, e tösgyökeres magyar vigjáték mindig nagy tetszéssel találkozik. Vajha gyakrabban színre kerülne.

✦ Carina Anna k. a. bécsi vendégszereplésével csak diadalait gyarapítá. A kitünő művésznő továbbra is tagja marad nemzeti színházunknak.

✦ „Dózsa György“, Erkel e legújabb dalműve, szombaton, e hó 6-ikán színre került.

✦ A budai népszínház — hír szerint — Bényei igazgatása alá kerül, ki művezetől Molnárt óhajtaná megnyerni.

✦ Neszveda Anna és Schwartz Róza kisasszonyok, kik a színi képezde operai vizsgáján leginkább kitüntek, a tanfolyamot bevégezvén, közelebb fel fognak lépni, és pedig Neszveda k. a. (kellemes mezzosopran) a „Büvös vadász“-ban, Schwartz k. a. (erős, terjedelmes alt) a „Borgia Lucretia“-ban.

↗ Győrött műkedvelő társulat a „Stradella” című operát jó sikerrel előadta. Az előadást háromszor ismételték.

↗ Hangverseny. Több pesti író a korán elhunyt Zilahy Imrének állítandó siremlékre hangversenyt rendez, mely a budai népszínházban fog megtartatni.

↗ Brahms, ki jelenleg Bécsben hangversenyez, s az ottani elismert itészek, valamint az illetékes közönség előtt az első rangot foglalja el a legjelesebb élő hangköltők és zongorahősök terén, Pesten f. é. ápril 13-án adja első hangversenyét. Alkalmunk leendő belbecsű műveit s a többi közt magyar jellegű szerzeményeit is meghallani. Brahms mint zongorász a virtuozitás legmagasabb fokán áll, kétségkívül hozzá méltó részvét- és kitüntetésben fog nálunk is részesülni.

↗ Adelburg ur, ki „Zrinyi” című magyar hősires dalművét már befejezte, maga írta ahhoz Körner ismert drámája után a szöveget. Ebből érdekes kivonatot közöl az „Aesthetische Rundschau” című bécsi zenészeteti hetilap.

↗ A bécsi udvari színház kitűnő tagjai, kr. Schmid és Höltzel (az ismert népies irányú démet dalköltő) nálunk a vigarda termében érdekes hangversenyt rendeztek. Leginkább kiérdemelte a közönség tetszését a Schmid által kitűnően előadott Mozart-féle mélyhangu dallam, ennek „Figaro lakodalma” című operájából, a Höltzel és Schmid urak által előadott kettős dal (a „vindsori vig nők”-ből); Höltzel humorisztikus dalai; Zimay „Két ibolya” című és Pauli ur által jelesen énekelt dala, és végül Altschul dicséretreméltó rögtönzött zongorajátéka, Ehrbar erő és kellem által meglepő zongoráján. B.-Bognár V. assz. csak a programmon fénylett, valamint Deutsch ur is elmaradt.

↗ A Petőfi-szobor javára rendezett hangverseny a nagy költség miatt — hir szerint — csak 300 frtot jövedelmezett. — Jókayné és Szerdahelyi K. szavaltak. Zenészetit illetően ez estélyen leginkább kiérdemli az elismerés pálmáját Erkel Ferencz „Magyarok Istene” című magyar jellegű és gondolatdús hangszerzeményével, melyet Carina Anna k. a. hárfakisérettel oly remekül énekelt, hogy a dalt ismételnie kellett. Gordonkán Szuec Róza k. a. Servais művét oly elragadólag s oly virtuozitással játszá, hogy a szerző maga sem lehetett volna tisztább magyarozója művének. Kocsis Irma k. a. népdalainkat meglepő szép sikerrel éneklé és Kiss Adolfné assz. Chopin ismert improptuját gyöngéd-éggel, szabatossággal és élénkséggel adta elő Beregszászynk legujabb bájhangzatu zongoráján. Mendelssohn hármását is ki kell emelnünk, valamint a rendezők nemes iparkodását. A „Petőfi dicsősége” című allegoria nem felelt meg egészen várakozásunknak; hiába, idegen művész nem lelkesülhet eléggé egy oly nagy és jellemző eszme költői megteremtésére.

Levelezés.

— Szamosujvár, márcz. 20-án. A farsang meglehetősen élénkséggel folyt le; — a márczius 2-ki fiatalági bál az egész idény alatt a legszebbek egyike volt. — Bálkirálynőkre nem hivatkozhatunk, mert a diszes hölgykoszorú mindenik virága egy-egy kis királynét képezett; magyar öltözekeket is láttunk a vigalomban Simai Irma és Balla Katalin kisasszonyokon, kik valóban kitűnően néztek ki a festői magyar vállal és gyöngypártákkal. — A farsang utolsó napján egy rémes gyilkosság adta elő magát; helybeli feyintézeti ör, E-i, előbb két kised leánykáját késsel és fejszével gyilkolta le, aztán önmagát ölte meg; hogy minő indok vezethette a tényre, semmi alapos ok nem mutatkozott. — A böjti idény egyhanguan telik; műkedvelőink a husvéti ünnepekre előadást fognak rendezni jótékony célra, „A szerelem és örökség” és „Ha te úgy, én is úgy!” című vigjátékok vannak az előadásra kitűzve.

M. I. K. K.

— Máramaros-Szigeth, márcz. 20. A böjt elején városunkon keresztülutazott Bakonyi „pesti első magyar dallársulata” mulattatá közönségünket, s előadásaik sikerülteknek mondhatók. — A f. hó 11. és 12-kén tartott országos vásár nem volt oly élénk, mint máskor szokott lenni. — A miniszterium kinevezetésének örömmünepét f. hó 3-kán ültük meg. — Politikai hetilapunkban, a „Máramaros”-ban erősen czáfoltatik ama hir, mintha itt orosz emisszáriusok jártak volna, kik a verhovinai orosz népet az adó nem-fizetésére készítették volna. Sz—ó S—r.

Hirharang.

* (Ö Felsége) — mint mondják — egész a koronázásig a budai várpalotában fog székelni. Hogy a koronázás a lehető legnagyobb pompával tartatik meg, említenünk is fölösleges. Az ünnepélyek programjából a következőket közölhetjük: A koronázási nap előestéjén, valamint a következő két este a testvér-fővárosok fényesen ki lesznek világítva; a koronázási nap előestéjén nagyszerű fáklyásmenet lesz, melyben a fővárosi összes dalgárdák és számos vidéki dalegylet egyesülten fognak közreműködni, — a második este pedig nagyszerű tűzijáték a Dunán. Mindahárom nap Budán és Pesten népi ünnepélyekets a színházakban ingyen előadásokat tartanak. Minthogy a lánczhid a koronázási menetnek lesz fönttartva, a Pest és Buda közti közlekedésre két fahid fog szolgálni. — A koronázáson az összes helységek küldöttségek által lesznek képviselve, kik nemzeti viseletökben fognak a föld terményeit a király lábaihoz lerakni. Ugyszintén képviselve leendő minden európai uralkodó, mire nézve már a következő uralkodók jelenték ki szándékukat: a francia császár, az orosz czár, a porosz király, a spanyol királynő, az olasz és portugál királyok, a török zultán, a román és szerb fejedelmek. A koronázás a budai Boldogasszony templomban fog végbemenni, melynek szentélyét a primás saját költségén ujittatja ki; a világ négy tája felé való vágás sz. István kardjával a lánczhid és az akademia palotája közti téren történik. A koronázási banderium színeül a bajor kék és fehér színt választották.

* (Erzsébet királyné) koronázási öltözéteiről már értekezleteket tartanak az illető ruhaszállítók. Mondják, hogy a felséges asszony oda

nyilatkozott, miszerint akkor, midőn Magyarország királynéjává fog koronáztatni, mint magyar nő kíván megjelenni.

* (Ö Felsége) a kecskeméti inségesek segélyezésére 1000 ftot utalványozott, — a múlt hó 28-án tartott történeti hangverseny jövedelméhez pedig, mely a szűkölködők javára fordítatik, 200 frtot ajándékozott.

* (A gödöllői uradalmat) a korona számára megvásárolták; Ö Felsége már vadászati kirándulásokat is tőn a korona ez új birtokára.

* (Horváth Mihály) hazatérhetési engedélyét főleg Erzsébet királynénak közbenjárásának köszönheti, ki a nagynevű történész örökbecsű műveit, különösen a „25 év történetét“ olvasván, annyira át lőn hatva e hatalmas irány- és eleven rajzoktól, hogy a fölséget kérve-kérte: adja vissza hazájának e jeles férfit.

* (Ö Felsége) a Petőfi-szobor javára rendezett hangverseny jövedelmét 100 fttal gyarapítani kegyeskedett.

* (Ajándék.) A pesti állatkert parkját gr. Sándor Móricz 1800 darab meleg égalji növény-nyel ajándékozta meg.

* (Eladott ékszerek.) Az Eszterházy-féle gazdag ékszer- és drágakő-gyűjteményt Londonban 3.700.000 ftért adták el.

* (Deák Ferencz) 100 fttal a magyar történelmi társulat alapító tagjai sorába lépett.

* (A budaiak polgármestere.) Buda város polgársága Amerikából hoz magának polgármestert; ugyanis táviratilag felszólíták Házman ott élő hazánkfiát s 1848-ban budai polgármestert: nem lenne-e hajlandó régi tisztségét újra elvállalni, — ki is válaszában így nyilatkozott: „Büszkén fogok polgártársaim kívánságának engedelmeskedni.“

* (Polgárörtség.) Andrássy Gyula gróf miniszterelnököt s honvédelmi minisztert a pesti polgárok föl akarják kérni, hogy a fönnálló alpokon polgárörtséget szervezhessenek.

* (Eger és Fiume.) Eger város polgársága elhatározta, hogy pinczéinek legjobb borából egy hordóval fog a lelkes Fiuménak küldeni tisztelete, rokonszenve s részvéte jeléül, egyszersmind áldomásul azon napra, a midőn a közös alkotmány örömnappja az ő egőkre is felderül, azon kérelemmel, hogy a midőn a legelső áldomást üritendik belőle, sziveskedjenek előre tudomásul adni, hogy ugyanakkor Egernek rokonézelmi polgárai velők együtt egyszerre üritessenek poharat a király, az alkotmány és a haza minden jó polgára üdvözlétére. — A derék fiumeciek viszont elhatározták, hogy e testvéri áldomásra szánt borból Fiuménak valamennyi polgára — ha csak pár csepp jutna is belőle — fejenkint részesüljön, sőt a nők és a gyermekek is izleljék meg azt.

* (Angol levelezők.) A két legnagyobb angol lap, a „Times“ és a „Daily Telegraph“ levelezőket küldött Pestre. A „Times“-t Rosse kapitány, a másik lapot pedig Kingston ur képviseli.

* (A párisi világkiállításra utazókat) figyelmeztetjük a bécsi hivatalos lapban megjelent azon hirdetésményre, mely szerint ezentul is szükséges minden Franciaországba utazó ausztriai alattvalóra nézve, utlevelét a francia császári követségnek Bécsben, vagy más francia képviselőközegnél a külföldön láttamoztatni.

* (Buda-Pest.) A magyar gőzhajótársaság egyik hajója, a „Buda-Pest“ már megkezdte rendes járatait az Al-Dunán. Berendezése és díszítése meglepő. Szép nagy terme oldalfalait Molnár József művészi festményei borítják, a többi közt Visegrád, Vác, Esztergom, Pest és Fiume látkepei s igen sikerült genre-képek. Legénysége és a vezénylet mind magyar. Első útjában mindenfelé örömnepélylyel fogadták. — A társaság másik hajója, a „Fiume“ is nemsokára megteszi próbautját.

* (A „Vasárnapi Ujság“ és „Politikai Ujdonságok“ szerkesztését Nagy Miklós vette át, ki már azelőtt segédszerkesztő volt e lapoknál, s a boldogult Pákhnak betegsége alatt helyes tapintattal vezeté azokat.

* (Tegethoff) utazásából visszahivatott s a hajóhad főparancsnokává neveztetett ki.

* („Ludas Matyi.“) Mészáros Károly, régebben a debreczeni „Dongó“ szerkesztője, „Ludas Matyi“ című humorisztikus lapot indított meg, mely leginkább a népnek van szánva. Megjelenik minden szombaton; előfizetési ára egy negyedévre 1 ft.

* (A „P. Hetilap“ bécsi levelezője írja:) Kinoss izgatottságot okozott itt Oláhország térképének a cs. k. hadi levéltárból való talányos eltűnése. Minden keresés a hadi levéltárban, kutatás a cs. k. földrajzi intézetnél eredménytelen maradt. E térkép felvétele a krími háboru alatt történt, s a műnek jelenlegi nagy fontosságán kívül legalább 200.000 ftnyi értéke volt.

* (A magyar hivatalos lapban olvasuk:) „A gráci „Telegraf“ után idézett azon hirre nézve, mintha a magyar pénzügyminiszter 1400 pénzügyi hivatalnok elbocsáztatását rendelte volna el, kik a magyar nyelvben járatlanok, — hiteles kuffőből vett értesülésünk után mondhatjuk, hogy a magyar pénzügyminiszter ez ideig semmi ily rendeletet ki nem adott.“

* (József nádor szobra.) A pestvárosi tanács lépéseket készül tenni, hogy József nádor szobra végre felállíttassék. A talapzat már rég készen van a József-téren.

* (Lonovics hagyatéka.) Boldogemlékü Lonovics József kalocsai érsek körülbelül 70.000 ftot hagyományozott jótékony czélokra; kitűnő olajfestményei egy részét a nemzeti muzeum képtára öröklé.

* (A magyar gazdasszonyok egylete) a lefolyt évben 13.736 frtot fordított jótékony czélokra, legnagyobbbrészt pedig az általa alapított árvaházra.

* (Kossuth Lajos) Turinban súlyosan megbetegedett.

* (A fiumei polgárok) elhatározták, hogy mihelyt a törvényes kapocs helyre lesz állítva, Deák Ferencnek emlékszobrot emelnek.

* (Nagy Pál) külföldön élő menekült hazánkfiának a hazatérhetés legfelsőbb helyről megengedettet.

* (Kiss E. tábornok hagyatéka,) mely 1849-ben lefoglaltatott, a zárlat alól felmentetett. E hagyatéka becsértéke ötödfél millió forint.

* (Pákh Albert emléke.) Pákh Albert több barátja az elhunyt munkás férfinak emléket szándékozik állítani, s ez ügyben meleg fölhívást intéztek a közönséghez, nevezetesen a „Vasárnapi Ujság“ olvasóihoz.

* (Jótékonyág.) B. Wodianer Albertuén az inséggel küszködők részére 200 frtot adott át a magyar gazdasszonyok egyletének.

* („Magyar Ujság.“) Heckenast G. kiadásában egy új politikai napilap indult meg; czime: „Magyar Ujság“, szerkesztője Böszörményi László. — Ez a legnagyobb és legszabadelvűbb hirlapunk.

* (Disz-album.) Előkelő pesti hölgyek Deák Ferenczet általuk készitendő diszalbummal szándékoznak meglepni. Az eszme a lelkes Hollán Ernőnéé.

* (A pest-losonczyi vasut) egy része már át van adva a közforgalomnak; a megnyitás e hó 2-án ment végbe.

* (Szerencsétlenség a Dunán.) A napokban egy pócsmegyeri csónak akart a pesti Dunaparton kikötni, a kormányos azonban nem bírván megküzdeni az erős árral, a csónak egy hajó kötelére sodortatott s felfordult. A csónakban ült kilencz egyén közül az elősiető hajóslegények hetet szerencsésen kimentettek, de kettő, ezek közt a kormányos is, a vízbe fúlt.

* (Deák-szobrok.) Marschalko János szobrász engedélyt nyert, hogy Deák Ferencnek általa készitett szobrát, mely a párisi világkiállításra van szánva, hű másolatokban árulhassa; az e szobrokból befolyó jövedelem egy része a pesti országos ev. és ref. árvaház javára fordítatik.

Vidéki pósta.

△ (A zilahi kaszinó) Deák Ferenczet tiszteletbeli tagjává választotta, s hozzá bizalmi és hálafelirat küldését határozta el.

△ (Vinga város) tanitói kara b. Eötvös József közoktatási miniszterhez üdvözlő feliratot intézett.

△ (Jótékonyág.) Wagner F. A. szegedi kereskedő, a vele összeköttetésben álló kereskedői házak adakozása folytán, a szegedi munkáértelen inségesek segélyezésére 394 ft. 60 krt gyűjtött. Ugyancsak e czélra a dunagőzhajózási társulat nevében annak ottani ügynöksége 100 ftot adott át az inségi bizottmány rendelkezésére.

△ (Erdélyi vaspálya.) A tiszai vaspálya vezénylői által vezetett építés, hir szerént, erélye-

sen folytattatik. Remélik, hogy az arad-gyulafehérvári vonal már a jövő október hóban átadhatik a forgalomnak.

△ (Zombor városa) Trefort Ágostont, az alföldi vasut teremtőjét, e vasut körül szerzett érdemeiért diszpolgárává választotta.

△ (Baján) jelenleg Szuper jól rendezett szin-társulata tart előadásokat; az igazgató Egressy Ákost és Odry Lehelt is meghívta néhány vendégszerepre.

△ (Áradások.) Erdélyben a hó rögtöni olvadása következtében a vizek nagyon megnöttek, s különösen a Maros már több helyen átsapott a partokon. — Aradon már megtették a szükséges elővigyázati intézkedéseket a történető árvíz esetére.

△ (Vasuti szerencsétlenség.) E hó 1-jén Czeglédnél az a szerencsétlenség történt, hogy a személyvonat a sinekről lesiklott, s többen megsebesültek. Mondják, hogy egy egyén meg is halt.

△ (Kölcsön-pénztár.) Csik-Szeredán kölcsön-pénztárt terveznek létesíteni a székely nemzet segélyezésére. Vajha az eszme mielőbb életet nyerne!

△ (Balázs Kálmán) debreczeni népzene-sztársulata a párisi világkiállitást meglátogatni szándékozik.

△ (Balaton-Füreden) hajósegylet alakult; elnöke gr. Batthyányi Edmund, alelnöke gr. Széchenyi Béla, igazgatója Birly István, titkára Rosty Pál.

△ (A szigetvári alkotmány-ünnepély alkalmával) az ottani főbiró a következő mi-atyánkot imádkozta elő, melyet a nép utána mondott: „Mi atyánk Isten, ki vagy a mennyben, rendezted és vezeted a nagy mindenséget. Szenteltesd meg a te neved. Jöjjön el boldog Magyarországod. Legyen meg néped akarata. Add meg nekünk mindennapi kenyerünket s szánkból a falatot kivenni ne engedd többé. Bocsásd meg a mi vétkeinket: mi is megbocsátunk országunk ellen vétkezteknek e földön — a tulvilágon pedig légy te Urunk Istenünk birájok. És ne engedd többé hazánkat idegenek kísértetes karjai közé jutni. Szabadíts meg országunkon rágódó gonoszoktól. Mindörökön örökké. Amen.“

△ (A debreczeni takarékpénztár) közelebb 1440 frtot adott jótékony czélokra, a többi közt a Csokonai-szoborra 200 frtot, a szinpad hiányzó butorainak megszerzésére 200 frtot, s a „Hortobágy“ czimű helybeli lap költségeinek fedezésére 100 frtot.

△ (Ungváron) a bőjt alatt a műkedvelők megkezdték előadásait és pedig a kisedővoda javára. Előadattak „Az én voltam“, vigjáték, és „A molnár és gyermeke“ dráma.

A nagyvilágból.

‡ (A párisi világkiállítás) minket különösen érdeklő magyar részére nézve becses tudósítások érkeztek. — A már ott levő magyar

országos biztosok igen előzékeny fogadtatásban részesültek, s a kiállítási dualismus bizonyosnak mondható. Magyarország orsz. biztosainak külön hivatali helyiségei is lesznek, és az erdélyi, sőt igen hihetőleg a horvátországi tárgyak is a magyar osztályban lesznek kiállítva. A kiállítási helyiségekben levő magyar csárda már készen van s csinosabb kiadásban hű mása a magyar parasztháznak, a padlásablakból még kukoricza-koszoruk is lógnak ki. — Az osztrákok sokat költöttek a parkbeli sörházra, s ez valóban pompás is. Az osztrák sörházzal szemközt Poroszország a porosz népiskolát állította ki. Ez ellentétnek elég éles ellentét.

‡ (Livingstoneról) Londonba tudósítások érkeztek, melyek minden kétséget kizárnak, hogy a jeles afrikai utazó, dr. Livingstone, kinek a tudomány Közép-Afrikát illetőleg oly sokat köszön, m. július vége és szeptember eleje közt, Nyassa nyugati részében egy mazita-csapat által véletlenül megtámadtatott, s kíséretének felével együtt meggyilkoltatott. E szomorú hírt egy dec. 5-én kelt levélben dr. Kirk, a zanzibari brit alkonzul írta meg a brit geographiai társulat elnökének.

‡ (Viktor Emánuel) esténként ki szokott kocsikázni egy vadászkastélyba Turintól nem messze, s minthogy jó lovai vannak, néhány lovasból álló kíséretét meg szokta előzni. Egy este kilencz főből álló csapat rohanta meg kocsiját, s pénzt kértek. A királynál nem volt fegyver s pénzt akarván adni, szóba állt velök, de ekkor közeledvén a kíséret, a jómadarak ellillantak. Nem lehet tudni, hogy igazán rablók voltak-e, vagy turini elégületlenek, kik a főváros áttételeért még most is duzzognak, vagy csak könnyelmű csavargók, kik könnyű szerrel egy kis pénzhez akartak jutni.

‡ (Garibaldi mint keresztelő.) Veronából márcz. 13-ról írják: Garibaldi ma reggel ide érkezett. A vasuti állomás kávéházában egy kilenczhónapos gyermeket a „demokratikus“ keresztelésben részesített, kit egy Amadio Sommacampagna nevű szabó vitt e czélből oda. Ő t. i. a gyermeket megcsókolta és kezeit annak fejére tevén, az „Arena“ szerint következő szavakat mondotta el fölötte: „Én megkeresztellek az Isten nevében, Krisztusnak, az emberiség törvényhozójának áldása szálljon le rád. Szabad és erényes emberré növekedjél, a képmutatóknak pedig válj ellenségévé, legyen bár pap azok neve vagy jezsuita; légy előítéletektől ment, légy pazar véreddel, midőn a haza azt tőled kívánja; növekedjél erőssé és izmossá, légy mindig készen az elnyomókat és az idegen beavatkozást leküzdeni. Adj nekem csókot és én köszöntlek.“ Erre a fiúnak „Chiassi“ nevet adott — a jelenvoltak roppant örömujjongása közt.

‡ (Napoleon császár) közelebb az elyséi mezőkön levő ipartárlati palotába kocsizott, megnézendő az ott kiállítandó festvényeket. Visszamenet nem ült kocsiába, hanem Cambacéres gróffal karonfogva sétált a Tuillériákig. Egy levelező

szerint arca sápadt, menése lassu, fájdalmas; válla görnyedt. Sok nép kísérte, azonban egyetlen „Evive l'Empereur“-kiáltás sem hallatszott.

‡ (A francia trónörökös) lováról szerencsétlenül lebukván, veszélyesen megsérült. A kis herceg nagy lelki erőt tanusít fájdalmai elviselésében. A híres Nelaton gyógyítja.

‡ (Menhely Jeruzsálemben.) Sir Montefiore Mózes nagyszerű menhelyet szándékozik építtetni Jeruzsálemben, szükségét szenvedő izraelita családok részére.

‡ (Természet csodája.) Belgium egy kis városában egy gyermek szülői rémülve vették észre, hogy gyermekök a helyett, hogy nőne, mindinkább fogy és kisebb lesz. E különös tüneményen a környék orvosai sem képesek segíteni.

‡ (Illedék-viszály Rómában.) A római porosz követ, Arnimb., közelebb egyfogatú Brougham-kocsin akart behajtatni a San Tomaso-utczában levő pápai palota udvarába; azonban, daczára, hogy kocsis és inas teljes porosz díszben valának, az őr nem bocsátá be, mivel egyfogatú szekereknek tiltva van a pápai palota udvarába hajtani, s e tilalmat meg Antonelli bibornok sem volt képes megszüntetni.

‡ (A párisi világkiállítás) apr. 1-jén délutáni 2 órákor nagy ünnepélyességgel megnyitott, roppant számú közönség s a császár és császárné jelenlétében. Az ausztriai birodalombeli bizottmányi tagokat Metternich herceg és Wickenburg gróf mutatta be a császárnak. — A világkiállítás alatt nagy dalárverseny rendeztetik jul. hó 8-án az elyséi mezőkön fekvő iparpalotában, mely alkalommal minden dalegylet nemzeti nyelvén két kardalt adand elő zenekíséret nélkül; — a legjobb előadásra 5000 frank és egy, arannyal befuttatott ezüst érem van kifizetve.

‡ (Szinházi szerencsétlenség.) Rotterdamban „Faust“ előadása közben, épen a boszorkány-tanya átváltozásakor, a szinpad egyszerre nagy ropogás közt az egész személyzettel együtt összeomlott. Két gépész azonnal meghalt. A megremült közönség a legnagyobb zavarban tolongott kifelé, attól félvén, hogy az egész színház összedől. A borzasztó katastrophát a szinpad elkorhadt régi gerendái okozták, melyek a nagy teher alatt leszakadtak.

‡ (Borzasztó földrengés.) Kis-Ázsia partvidékein s a közeli szigeteken a mult hóban nagy földrengés dühöngött. Legtöbbet szenvedett Mitilene, mely mintegy központul látszott szolgálni. Az egész szigeten alig maradt egypár ép ház; egész helységek romokban hevernek, s a kik elég szerencsések valának megmenekedhetni az iszonyu romlás közepett, most sátrak alatt tanyáznak az elpusztult helységek előtt. Hogy a sziget 100,000 lakosa közül mennyit zuztak össze az alázuhán épületek, még nincs tudva; azonban számuk roppant nagy lehet, miután csak egy szegény kis falu romjai alól 80 halottat ástak ki. E földrengés, mely örvénylő irányu vala, Smyrnában is roppant károkat okozott.

Egyveleg.

— **Egy fukar imája.** Timbs John, angol író: „Angolszélsőségek“ című könyvében egy Wards nevű ismert fukarnak imáját közli, mely így hangzik:

„Oh Uram! te tudod, hogy én London városában kilencz telket bírok, ugyszintén, hogy nemrég birtokot vettem Essex grófságban; azért esdek hát hozzád: óvd meg Essex és Middlesex grófságokat a tűzvészttől és földrengéstől! — és mint-hogy Hertfordshirban is van egy zálogbirtokom, kérlek, tekints ezen grófságra is irgalmas szemekkel; — a többi grófságokkal tégy tetszésed szerint.

Oh uram, adj erőt a királyi banknak, hogy váltoit beválthassa, s változtasd adósaimat jó emberekké. Engedd, hogy „Mermaid“ nevű hajóm szerencsésen végezze utját, mert azt nem biztosítottam; s minthogy te azt mondád: „a gonoszok napjai rövidek“, szent igédben bizva, egy földbirtokot vettem amaz elvetemült fiatal ember, sir T. L. halála esetére.

Mentsd meg barátaimat minden vészttől, s óvj meg engem a rablók- és tolvajoktól; tedd szolgálmat hűséges és oly becsületes emberekké, hogy mindig csak az én hasznomra ügyeljenek, s engem meg ne csaljanak, sem nappal, sem éjjel. Amen.“

Rejtvény.

Egy előfizetőnőtől.

21. 2. Minden ember — holtaig.
14. 10. 3. Sokszor szivedben lakik.
13. 15. 9. 8. 17. Országgyűlésünknek
Egyik disze, gyöngye;
Némely vidékeknek
Áldása, — félelme.
8. 9. 15. 7. Testünknek egy alkatrésze;
Sok ételünknek kelléke.
8. 4. 20. 12. Boldognak nyujt élvét,
Szenvedőnek vigaszt;
Egyházban, esárdában
Feltalálhatni azt.
Itt tárczát üresít,
Amott meg megtölti;
Némelyeknek nevét
Halhatlanná teszi.
6. 16. 9. 8. 1. 5. 19. Lehetek szép, drága,
S mégis értéktelen;
Beccemet csupán a
Tartalomtól nyerem.
Minél könnyebb vagyok,
Annál súlyosb vinni, —
De ha nehéz vagyok,
Könnyen fogsz emelni.
9. 15. 16. Soknak enyhületet,
Könnyebülést okoz;
Másoknak fájdalmat,
Órök bánatot hoz.
A ki ezt cselekszi

Zavarja nyugalmát,
S mégis szívnyugalmat
Bánatunkban ez ad.

1—21. Nem rég él, de mégis elég régen
arra,
Hogy egy nemzet szive áldva ezt
mondhassa.

A 6-ik számban közölt rejtvény értelme: „**Éljen a hon és az alkotmány.**“ — Helyes megfejtését beküldték: Palkovich Mili, Hodászy Beláné, Baták Mariska, Vécsy Irma, Hantosy Fésüs Jusztina, Koltay Karolina, Vizlendvay Viktória, Flakovits Szidonia, Past Katalin, Markovits Horváth Erzsébet, Ligethkuthy Blanka, egy előfizetőnő Kelemen Irma.

Az 5-ik számban foglalt rejtvények megfejtését utólag beküldték: Geszner Lujza, Néveri Névery Vilmosné, Kincses Elekné, Baták Mariska.

Szerkesztői üzenetek.

— *Sz. S.* urnak: Köszönjük s kérjük; ohajtását teljesítjük, ez új évnegyedtől kezdve.

— *F-i* urnak *Pesten*: Köszönet szives készségeért!

— *M. B.* urnak: Érdekes közleményeit örömmel vettük. Fogadja üdvözlötünket.

— *B. M.* urhölgynek: Nagysád valóban lelkes pártolója ügyünknek! — Dolgozataira számolunk.

— *Szamosujvárra*: Az évi műlap begöngyölítési díjának beküldése iránt a kiadóhivatal annak idejében fel fogja szólítani t. előfizetőinket.

— „*Isten veled!*“ . . . Csinos kis vers; közelebb adjuk.

— *B. I-e* urnak: A „Vallomás“ jón fog.

— *F. Sz. és P. K.* urhölgyeknek: Nagysádtok érintett levele a bizalmas hangnál fogva nagy örömet okozott nekünk, de nem gondoltuk, hogy az közlésre volt szánva, minthogy a magán-, vagy családi ügyek nem a nagy közönség elé tartozók. Különben legyenek meggyőződve, hogy Nagysádtok közleményeit mindig szívesen fogadjuk.

Megbízások tára.

— *Z. E.* urnónek *Rimaszombat*: A kívánt megbízással, minden tudakozódásunk daczára sem szolgálhatunk; az *angol seprőről* az itteni kereskedők mit sem tudnak.

— *Több t. előfizetőnőinknek* a kért tavaszi kelmemintákat és ruhaszabásokat azonnal utnak indítottuk.

☛ **Teljes-számú példányokkal jan. hó-tól fogva még szolgálhatunk.**

TARTALOM. Nők köre: Általános divattudósítás. *K. Beniczky* Irmától. — A mintarajzok leírása. — A chokoládé. — A borostyánkőről. *Konkoly* Dezsőtől. — A házi comfort. — Kertészet. *Máriától*. — Havi teendők. *Vörös* Esztertől. — **Olvasó-asztal:** A nők hivatása. A nők nevelésének fontossága. — Óríz meg . . . (Költemény) *Tompa* Mihálytól. — A hamis hang. (Életkép.) *Teschner* Károlytól. — A nőkről. *Szabó* Sándortól. — A növények mythológiája. *Milesz* Bélától. — A népszínház ügyében. — *y.* — Könyvszemle. — Színház és művészet. — Levelezés. — Hirharang. — Vidéki posta. — A nagyvilágból. — Egyveleg. — Rejtvény. — Szerkesztői üzenetek. — Megbízások tára.

Főmunkatárs:
KULIFFAY EDE.

Kiadó-tulajdonos:
HECKENAST GUSZTÁV.

Felelős szerkesztő:
K. BENICZKY IRMA.

☛ **Melléklet: 1) Női munkák mintarajzai. 2) Heckenast Gusztáv könyvársorozata.**

Nyomatott Heckenast Gusztáv nyomdájában Pesten, 1867. (Egyetem-utca 4-ik sz. alatt.)